

Jon

Te Rono Tauareka Jon e taataa

**Na hakataakoto hakamattua i roto
te launiu nei:**

Na tattara kaamata *1.1—1.51*

Jisas e huri ake na mahi TeAtua *2.1—12.50*

Na takutaku hakaoti Jisas *13.1—17.26*

Jisas ku mate *18.1—19.42*

Jisas ku ora muri *20.1—20.29*

Na tattara hakaoti *20.30—21.25*

Te Tattara te Ora raa ku tipu tama

¹ Te Tattara raa ko na noho mai avare imua namee hakaatoa nittipu ake; te Tattara raa ennoho laaua ma TeAtua, tena te Tattara raa ko TeAtua koi.

² Te Tattara raa ennoho laaua ma TeAtua i te kaamata roo.

³ TeAtua e pena namee hakaatoa ina mahi Tama raa; ia se hai mee i roto te maarama nei ni tipu ake ma te Tattara raa se iroa.

⁴ Te Tattara raa ko te tahito te ora, tena te Ora raa e kou mai te Maahina i na tama hakaatoa.

⁵ Tena te Maahina raa e hakamaahina na kina e pouri raa, tena te pouri raa se lavaa hoki te uhi te Maahina raa ki se maahina iho.

⁶ TeAtua e kauna ria mai Jon* te tama hakatae na tattara Aia raa

* **1:6 1.6** teenei ko Jon Baptis

7 ki hamai no tattara ake na tama raa i te vahi te Maahina raa, kilavaa na tama hakaatoa e llono raa te hakattina.

8 Jon seai ma ko te Maahina raa; e meia aia e hamai ki tattara ake na tama i te vahi te Maahina raa.

9 Teenei ko te Maahina hakamaoni roo, te Maahina nei e hamai ki hakamaahina i aruna na tama hakaatoa.

10 Te Maahina raa ni noho i roto te maarama nei, ia niaina ma TeAtua e pena na mee hakaatoa ina mahi Tama raa, e meia te maarama nei hakaatoa se illoa laoi Tama raa.

11 Tama raa ni haere i te henua Aia ni matua mai raa, e meia na tama roo te matakaina Aia raa se hihai ki too Tama raa.

12 Emeia eisi na tama nitoo Aia, tena ki hakattina hoki Tama raa, tena Aia ki kou ake na mahi na tama raa ki mee pera ma ni tamalliki TeAtua.

13 Na tama raa se mee pera ma nitamalliki TeAtua ina mahi koi laatou ia ma e mee laatou e hannau mai pera ma nitamalliki na tama i te maarama nei, e meia TeAtua Hokoia ko te Tamana na tamalliki raa.

14 Te Tattara raa e hamai no tipu tama, tena ki hamai ma na mahi haimmahi no huri mai te hakamaoni TeAtua, tena Aia e noho hoki ma maatou. Maatou ekkite na mahi Aia, na mahi tera Aia nitoo pera ma ko te tautahi Tama koi TeAtua.

15 Jon e tattara hoki i te Tama raa. Aia e tattara hakamaroa ma, "Teenei ko te tama Anau ni tattara atu kootou te saaita anau ni tattara ma, "Tama raa e me ki hamai i muri anau, e meia Aia

e hakanaaniu roo i aruna anau, maitaname Aia ko na noho mai roo i mua anau ni haanau mai.' ”

¹⁶ Taatou hakaatoa e hakatapu ria, e mee te laoi Tama raa e isi raa, tena Aia e tauhano te hakatapu taatou na vahao roo hakaatoa.

¹⁷ TeAtua e kou ake natuaa raa iaa Moses, e meia te laoi ia ma te hakamaoni raa e hamai ma Jisas Krai.

¹⁸ Se hai tama ni kite TeAtua. Te Tamariki hokotahi raa koi, te Tama e ssau roo pera ma TeAtua tera e noho i te vahi Tamana, tena ki hakari mai taatou ki illoa TeAtua raa.

Na tattara Jon te tama e hakoukou tapu na tama

(Matiu 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Na tama hakamattua na Jiu i roto Jerusalem raa e kauna na maatua ia ma na tama i te kaha Leviraa ki oo no vahiri ake Jon ma, “Koai akoe?”

²⁰ Ia Jon sekkaro hoki te tattara, tena aia ki tattara hakamatahua ake na tama raa ma, “Anau sei ma ko te Mesaia.”

²¹ Kito na tama raa ki vahiri ake hoki ma, “Tena kaa akoe koai? Akoe ko Elaija?”

Tena Jon ki meake, “Seai, anau sei ma ko Elaija.”

Kito na tama raa ki vahiri ake hoki ma, “Akoe ko te Profet maatou e hakattari raa?”

Tena Jon ki meake, “Seai hoki.”

²² Kito na tama raa ki meake, “Tena iaa tattara mai ma akoe koai. Maatou e hihhai ki too ni tattara ki oo ma maatou no meake na tama ni kauna ria mai maatou raa. Ni tattara peehee akoe e isi ki tattara mai i te vahi akoe?”

²³ Tena Jon ki meake te tattara e mmau i roto te launiu profet Aisaia ma,
 “Anau ko ‘tere o tetama e tattara i roto te kina e tuu mahoaraa ma:
 Tanattana te mateara TeAriki† ki hamai vaa aruna!”

²⁴ Kito na tama na Farisi ni kauna ki oo ake ra
²⁵ ku vahiri ake Jon ma, “Kame akoe sei ma ko te Mesaia, ia sei ma ko Elaija, ia sei ma he profet, tena kaa akoe e hakoukou tapu na tama naea?”

²⁶ Tena Jon ki meake, “Anau e hakoukou tapu na tama ma te vai, e mea e isi te tama e tuu i roto kootou tera kootou se illoa.

²⁷ Tama naa e me ki hamai i muri anau, e mea anau se tau hoki te ui na taka Aia e uru ra.”

²⁸ Na tattara nei e kapihi mai i Betani i te vahi te anake i te riva Jordan ra; i te kina Jon e hakoukou tapu na tama ra.

Te Sipsip TeAtua

²⁹ Te aho taiao ra Jon ku kite Jisas e haere ake aia, tena ki meake, “Te nei ko te Sipsip TeAtua tera e me ki ssoro na hai sara te maarama nei ra i taha!

³⁰ Te nei ko te Tama anau e tattara te saaita anau ni tattara atu ma, ‘E isi te tama e me ki hamai i muri anau, e mea Aia e hakanaaniuroo iaruna anau, maitaname Aia ko na noho mai roo avare imua anau ni haanau mai.’

³¹ Anau se iroa hoki ma te Tama ra koai, e mea anau e hamai no hakoukou tapu kootou

† 1:23 1.23 TeAriki: Natattara nei e mmau i roto Aisaia 40.3. I roto te Old Testament se isi TeAriki e mea e isi koi Jihova

ma te vai ma kilavaa kootou na tama Israel raa te illoa Tama raa.”

³² Tena Jon ki tattara ake na tama raa ma, “Anau e kite TeAnana Tapu raa ellee mai iraro pera ma herupe no toko iaruna Tama raa.

³³ Tena anau seiroa ma teeraa ko te Tama raa, e meia TeAtua, te Tama nikauna ria mai anau ki hakoukoutu tapu ma te vairaa ni tattara mai anau ma, ‘Akoe e me ki kite TeAnana Tapu raa ellee mai iraro no toko iaruna he tama. Tena te Tama naa ko te tama e me ki hakoukou tapu ma TeAnana Tapu raa.’ ”

³⁴ Tena Jon ki meake, “Anau ku kite te hakkatu nei, tena anau e meatu kootou pera ma te Tama nei ko te Tamariki TeAtua.”

Na disaipol kaamata Jisas

³⁵ Te aho taiao raa Jon ku tuu hoki i te kina raa ma tokorua na disaipol aia raa,

³⁶ ia te saaita aia ni kite Jisas ku haere hakaraka, tena aia ki meake tokorua raa ma, “Teeraa ko te Sipsip TeAtua!”

³⁷ Tokorua na disaipol raa ellono na tattara Jon raa, tena tokorua raa ki tauttari Jisas.

³⁸ Jisas e hakatike no kite tokorua raa e tauttari Aia, tena Aia ki vahiri ake, “Koorua e sese te aa?”

Tena tokorua raa ki meake, “Rabai, Akoe e nohonoho vaa hee?” (Rabai emee ma he “Tisa”.)

³⁹ Tena Jisas ki meake, “Oo mai ki kite koorua.” (Te meeraa kame kutae te haa te hiahi.) Kito tokorua raa ki oo laatou ma Jisas no kite te kina Tama raa e nohonoho raa, tena

tokorua ki nnoho laatou ma Tama raa te aho naa hakaatoa.

⁴⁰ Teeraa tama tokorua raa ko Andru, te taina Saimon Pita raa.

⁴¹ Tena Andru ki haere nottiri Saimon Pita, tena aia ki meake, “Maaua ekkite te Mesaia.” (Te tattara nei e mee ma “Krais”.)

⁴² Tena aia ki too Saimon no oo laaua i te kina Jisas e noho raa.

Jisas ekkira ake Saimon, tena ki meake, “Te inoa akoeraa ko Saimon tetamariki Jon, e meia akoe e me ki hui Sifas.” (Te inoa nei e mee ma “he hatu”.)

Jisas e kanna Filip laaua ma Nataniel

⁴³ Te aho taiaoraa Jisas ku maanatu ma ki haere i Galili. Aia ku ttiri Filip, tena ki meake, “Tautari mai Anau!”

⁴⁴ Filip he tama i Betsaida, te matakaina Andru laaua ma Pita raa.

⁴⁵ Filip e haere no ttiri Nataniel, tena ki meake, “Maatou ku kkite te Tama Moses e taataa i roto te launiu na tuua ia ma te tama hoki na profet raa ni tattaa mai raa. Tama raa ko Jisas te tamariki Josep, te tama i Nasaret.”

⁴⁶ Kito Nataniel ki meake, “Aiea e isi te mee tauareka e lavaa te hamai i roto Nasaret?”

Tena Filip ki meake, “Hamai ki kite akoe.”

⁴⁷ Te saaita Jisas ni kite Nataniel e haere ake, Aia ku tattara ake i te vahi tama raa ma, “Teenei he tama hakamaoni Israel, tama nei se lavaa hoki te mariu!”

⁴⁸ Kito Nataniel ki vahiri ake Jisas, “Ako e iroa peehee anau?”

Tena Jisas ki meake, “Anau e kite akoe e noho iraro telaakau fikraa imua Filip ni haere atu no meatu akoe.”

⁴⁹ Kito Nataniel ki meake, “Rabai, Akoe ko te Tamariki TeAtua! Akoe ko te Tuku Israel!”

⁵⁰ Tena kito Jisas ki meake Nataniel, “Akoeku hakaatina koi e mee Anau e meatu ma Anau e kite akoe e noho iraro telaakau fik? Akoe e me k kite na hakaatu e hakananniu iaruna te mee nei!”

⁵¹ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau e tattara atu kootou te hakamaoni: kootou e me k kite te vaelani raa e taaraki, tena na ensel TeAtua raa e oo iaruna, tena ki o mai iraro iaruna te Tamariki te Tama nei.”

2

Te kai te avana i Kana

¹ Eisi te avana e me kittaohi i te matakaina i Kana i roto Galili i te aho tana hakatoru raa. Te tinna Jisas raa ku tae i te kina raa,

² tena na tama raa e aru hoki Jisas ma na disaipol Aia raa ki oo ake i te kai te avana raa.

³ Na wain raa ku maha hakaatoa, tena Meri ki haere no meake Jisas ma, “Na tama raa ku se hai wain e me ki unu.”

⁴ Kito Jisas ki meake, “Taku tinna, akoe se tau te mee mai Anau hea Anau e me ki pena, maitaname te saaita hakamaoni Anau ki pena na mee raa se ki tae.”

⁵ Tena te tinna Jisas raa ki meake na tama e hehekau te hare raa ma, “Kootou ki pena hea Tama nei e meatu kootou.”

⁶ Na Jiu raa e tammakiroo na tuua i te vahi te ssoro na tinotama laatou ia ma alaa mee hoki

kimatahua, tera hea na tama raa e hakattuu na lloo vai ellahiraa kisossoro na rima laa-tou raa ki tautari na tuaa raa. Telloo hokotahi kaa pii kame e tae peeraa sanahuru ma rima, seai naa tipu rua ma rima na galon.

⁷ Tena Jisas ki meake na tama e hehekau te hare raa, “Utu na lloo raa ki pii na vaitea.” Na tama raa e utu na lloo raa no pii oho roo,

⁸ tena Jisas ki meake na tama raa, “Ahu ni vai no kkave te tama hakamaatua te kai nei raa.” Na tama raa e ahu na vaitea

⁹ ku huri mo wain raa no kkave i te tama hakamaatua te kai raa, tena te tama raa ki kamata te vai raa. Te tama raa se iroa ma te wain raa e hamai i hee (e meia na tama hehekau ni ahu ake na wain raa hokolaatou koi e illoa); kito te tama raa ki kanna ake te tamatane e avana vahao nei raa ki haere ake,

¹⁰ tena aia ki meake te tama raa, “Na tama hakaatoa e taki na wain taualleka raa i mua, tena te saaita na tama hakaatoa ku vvere, tena laa-tou ku taki na wain se taualleka raa. Emeia akoe e hakkapi na wain taualleka nei no tae roo te saaita nei!”

¹¹ Jisas e huri te mirakol kaamata nei i Kana i roto Galili; Aia e huri ake na mahi Aia raa i te kina raa, tena na disaipol Aia raa ku hakattina roo Tama raa.

¹² I muri te kai te avana raa, Jisas ma te tinna Aia raa, na taina Aia raa, tena na disaipol Aia raa ku oo i Kaperneam no nnoho e llava na aho i te kina raa.

*Jisas e haere i roto Hare Tapu
(Matiu 21.12–13; Mak 11.15–17; Luk 19.45–46)*

13 Te saaita hoki te Kai te Pasova raa ku taapiri, tena Jisas ki haere i Jerusalem.

14 Jisas e haere i roto te Hare Tapu raa no kite na tama e tataui na bulmakau, na sipsip ia ma na rupe, tena na tama hoki e sesenisi na sileni raa e nnoho ma na tebol laatou raa.

15 Kito Jisas ki ssiri te maea raa, tena ki hakatui na manu raa hakaatoa i aho ma te Hare Tapu raa; na sipsip ia ma na bulmakau raa hoki, tena ki hakahuri na tebol na tama sesenisi na sileni raa no masseu na sileni na tama raa;

16 tena Aia ki hai ake na tama e nnoho ma na rupe raa, "Too na manu naa nokkave itaha ma te hare nei! Auu se mee te hare te Tamana Anau nei pera ma he maket!"

17 Na disaipol Jisas raa ku mannatu na tattara i roto te Launiu Tapu ma, "Te hihai anau i te hare Akoe nei raa ettuni roo i roto anau pera ma he ahi."

18 Tena na tama hakamattua na Jiu raa ku meake ma, "He mirakol peehee Akoe e lavaa te huri mai kikkite maatou pera ma Akoe eisi na mahi hakamaoni ki hakaise na tama nei itaha?"

19 Kito Jisas ki meake, "Anau e me kiseu te Hare Tapu nei ki moe iraro, tena ku hakatuu hakaraoi te hare nei i roto e toru na aho."

20 Tena na tama raa ki vahiri ake, "Ako e me ki hakatuu hakaraoi te hare nei i roto e toru na aho? Te Hare Tapu nei e too roo tipu haa ma ono na hetau ki pena!"

21 Emeia te hare tapu Jisas e tattara raa ko te tinotama Aia.

22 Tena te saaita Jisas ni ora muri itaha ma te mate raa, na disaipol Aia raa ku mannatu na tattara Aia ni tattara ake raa, tena ki hakattina na tattara te Launiu Tapu raa ia ma na tattara Jisas ni tattara ake laatou raa.

Jisas e iroa na tiputipu na tama hakaatoa

23 Jisas koi noho i Jerusalem te saaita te Kai te Pasova raa, tena tammaki na tama ku hakattina Tama raa, e mee na mirakol laatou e kkite Tama raa e ppena raa.

24 Emeia Jisas se huri ake roo te hakamaoni Aia i na tama raa, e mee Aia e iroa na hakataakoto na tama raa.

25 Niaina se hai tama e tattara ake Jisas na hakataakoto na tama raa, emeia Jisas ko na iroa roo avare hea iroto na hatu manava na tama raa.

3

Jisas laaua ma Nikodimas

1 Nikodimas he tama hakamaatua na Jiu, tena aia e hukui hoki ma te kuturana na Farisi raa.

2 He poo hokotahi Nikodimas e haere ake iaa Jisas raa no vahiri ake Tama raa ma, “Rabai, maatou e illoa ma Akoe hetama TeAtua e kauna ria mai. Se hai tama e lavaa te ppena na mirakol Akoe e ppena raa kame TeAtua se hehekau iroto te tama naa.”

3 Kito Jisas ki meake, “Anau e meatu te hakamaoni: se hai tama e lavaa te tae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa kame aia se haanau mai hakaraoi.”

4 Tena Nikodimas ki meake, “Te tama ku matua raa e me ki haanau mai hakaraoi

peehee? Tetama kumatua selavaa te uru i roto te manava tetinna aia raa ki haanau mai hakaraoi!”

⁵ Kito Jisas ki meake, “Anau e tattara atu te hakamaoni, se hai tama elavaa tetae i te Hakamaatua ana i te Vaelani raa kame aia se haanau mai ma te vai ia ma TeAnana Tapu.

⁶ Taatou e too na tinotama taatou nei i na maatua taatou, e meia taatou e too na anana taatou raa i TeAnana Tapu.

⁷ Auu se oho e mee Anau e meatu akoe pera ma kootou ki hannau mai hakaraoi.

⁸ Te matani raa e maairi mai te totoka hee aia e hihai ki maairi. Akoe erono te matani raa e maairi, e meia akoe seiroa ma te matani raa e hamai i hee, ia e haere i hee. Te matani raa e ssau pera ma na tama hakaatoa e hannau mai ma TeAnana Tapu raa.”

⁹ Tena Nikodimas ki meake, “Te mee nei e me ki kapihi mai peehee?”

¹⁰ Kito Jisas ki meake, “Ako e he tama haka-maatua e akoako i roto Israel, e meia akoe se iroa na tattara nei?”

¹¹ Anau e tattara atu te hakamaoni: maatou e tattara atu na mee maatou e illoa raa, tena ki tattara atu hoki na mee maatou e kkite raa, e meia se hai tama kootou e hihai ki hakallono na tattara maatou raa.

¹² Kootou se hakattina Anau te saaiā Anau e tattara atu na mee i te maarama nei; kaa kootou e me ki hakattina peehee kame Anau ni tattara atu na mee i te vaelani raa?

¹³ Se hai tama roo hokotahi ni haere i aruna i te vaelani, teeraa ko te Tamariki te Tama nei koi, te Tama ni hamai i raro i taha ma te vaelani raa.”

14 Te Tamariki te Tama nei e me ki ssau ria i aruna pera ma Moses ni ssau te laponu e pena i na katanatea raa,

15 tena na tama e hakattina Tama raa e me ki too te ora e ora tahi.

16 Maitaname TeAtua e laoi mahi roo na tama i te maarama nei, tena Aia ki kou mai te tautahi Tama Aia raa, tena na tama hakaatoa e hakattina i Tamariki raa se lavaa te mmate, e meia na tama naa e me ki too te ora e ora tahi.

17 Maitaname TeAtua se kou mai te Tamariki Aia raa i te maarama nei ki mee mo tama hakatonutonu, e meia Aia e kou mai Tamariki Aia raa ki tokonaki na tama i te maarama nei raa ki ora.

18 Na tama e hakattina i te Tamariki TeAtua raa se lavaa te hakatonutonu ria; e meia na tama se hakattina raa ko na hakatonutonu ria avare, maitaname laatou ni se hakattina i te Tamariki TeAtua raa.

19 TeAtua e me ki hakatonutonu na tama i te maarama nei raa peenei: te Maahina raa ku oti te hamai i te maarama nei, e meia na tama raa e hihhai koi te pouri raa, tena ki tiaki te Maahina raa, maitaname na tiputipu laatou raa e sakkino.

20 Na tama hakaatoa e ppena na tiputipu sakkino raa se hihhai te Maahina raa, ia se hihhai hoki ki oo ake i te kina te Maahina raa, maitaname na tama raa se hihhai ma na tama ki illoa na tiputipu sakkino laatou raa.

21 Emeia na tama ni ppena na tiputipu e ttonu raa ku oo ake i te Maahina raa ma ki lavaa te Maahina raa te huri ake pera ma laatou e hakallono no tauttari hea TeAtua e hihhai raa.

Jisas laaua ma Jon Baptis

²² Tena ki oti, Jisas ma na disaipol Aia raa ku oo i te matakaina Judia raa, tena Aia ki nnoho ma na tama raa e llava na aho no hakoukou tapu na tama raa.

²³ Jon hoki e hakoukou tapu na tama i Aenon, taapiri te matakaina i Salim raa, maitaname te kina raa e tammaki na vai. Na tama e oo ake iaa Jon, tena aia ki hakoukou tapu na tama raa.

²⁴ (Te mee nei e kapihi mai i mua Jon ni ponotia i roto te hare karapusi raa.)

²⁵ E isi na disaipol Jon e hakataukoti ma na Jiu i te vahi te tuua ki ssoro na mee ki matahua raa.

²⁶ Kito na disaipol Jon raa ki oo ake no meake Jon ma, "Rabai, akoe e maanatu te tanata ni ttuu koorua i te vahi te anake i te riva Jordan; te Tama akoe ni tattara mai raa? Te Tama raa ku kaamata no hakoukou tapu na tama te saaita nei, tena na tama hakaatoa ku oo ake i te Tama raa!"

²⁷ Kito Jon ki meake, "Se hai tama e lavaa te isi na mee kame TeAtua se kou ake ni mee ma te tama raa.

²⁸ Kootou hokkootou ellono na maihu anau te saaita anau ni tattara atu ma, 'Anau sei ma ko te Mesaia, e mea anau e kauna ria mai koi ki hamai i mua Tama raa.'

²⁹ Kame he taupeara eavana vahao nei, tena te hine aia eavana raa he hine aia, e mea te soalaoi roo te taupeara raa e me ki hihia roo te saaita aia e rono te reo te taupeara kuavana raa. Tera hea anau e hihia roo i roto anau.

³⁰ Te Tama naa e me ki haere roo no hakanaaniu, tena anau e me ki haere sara no mouraro."

Jisas he Tama e hamai i te vaelani

31 Te Tama e hamai i te vaelani raa e hakanaaniu i aruna na tama hakaatoa. Te tama e haanau mai i roto te maarama nei raa he tama te maarama nei, tena aia e me kitattara koi na mee i te maarama nei, e meia te Tama e hamai i te vaelani raa e hakanaaniu i aruna na mee roo hakaatoa.

32 Tama raa e me kitattara mai na mee Aia ni kite ia ma na mee Aia ni rono raa, e meia se hai tama e hihai ki hakarono na tattara Tama raa.

33 Tena te tama e tautari na tattara Tama raa e me ki huri ake pera ma TeAtua e hakamaoni.

34 Te Tama TeAtua e kauna ria mai raa e tattara na tattara TeAtua, maitaname TeAtua e kou ake TeAnana Tapu raa ki noho i roto Tama raa.

35 TeAtua elaoi roo te Tamariki Aia raa, tena ki kou ake na mahi Tama raa ma ki rorohi na mee hakaatoa.

36 Te tama e hakatina te Tamariki TeAtua raa e me ki too te ora e ora tahi; te tama se hakatina te Tamariki TeAtua raa se lavaa te too te ora e ora tahi, e meia aia e me ki too na hakalono llihu TeAtua.

4

Jisas ma te hine i Samaria

1 Na Farisi raa kullono pera ma na tama Jisas e hakoukou tapu raa ku tammaki roo i aruna na tama Jon ni hakoukou tapu raa.

2 (Emeia te hakamaoni Jisas se hai tama ni hakoukou tapu, aaraa ko na disaipol Aia raa koi e hakoukou tapu na tama.)

3 Te saaita Jisas ni rono na tattara na tama raa, tena Aia ku tiaki Judia no vaakai i Galili;

⁴ tena ki haere vaa roto Samaria te saaita Aia ni vaakai raa.

⁵ Aia e haere vaa roto Samaria no tae te matakaina Saikar, se mmao hoki ma te paupaku Jekop ni kou ake ma Josep, te tamariki aia raa.

⁶ Te vai Jekop ni kerī raa e tuu i te kina raa, tena Jisas ki haere no noho i te vahi te vai raa e mee Aia ku naenae te hahaere. Te mee raa kame ku tae te laa latea.

⁷ Tena he hine i Samaria ku hamai ki ahu na vai, tena Jisas ki meake te hine raa, "Ahu mai he vai ki unu Anau." ⁸ (Na disaipol Jisas raa e oo i roto te matakaina raa ma ki sui ni kai.)

⁹ Kito te hine raa ki meake, "Akoē he Jiu, tena anau he tama i Samaria. Kaa Akoē e lavaa peehee te kainno mai anau ki ahu he vai ki unu Akoē?" (Na Jiu raa e ttapu te unu na kapu, ia te kkai na parete na tama i Samaria.)

¹⁰ Tena Jisas ki meake, "Kame koi akoē e iroa na mee TeAtua e kou atu raa ia ma te Tama e kainno atu akoē ki ahu ake he vai raa, tena akoē ku kainno ake te Tama naa, tena te Tama naa e me ki kou atu te vai te ora raa."

¹¹ Kito te hine raa ki meake, "Akoē se isi te puu, tena te vai nei hoki e nnoto. Kaa Akoē e me ki too te vai te ora naa i hee?"

¹² Jekop tetipuna taatou i mua raa e kou mai te vai nei ma maatou, tena aia ma na tamalliki aia raa ia ma na manu aia raa hakaatoa ni unuunu te vai nei. Eaa Akoē e maanatu ma Akoē e hakanaaniu i aruna Jekop?"

¹³ Tena Jisas ki meake, "Na tama hakaatoa e unu te vai nei raa e me ki hiunu hakaraoi,

¹⁴ e meia na tama e unu te vai Anau e me ki kou ake raa se lavaa te hiunu hakaraoi. Te vai

Anau e me kikou akeraa e me kimee pera ma he vai e tere, tena te vai te ora raa e me kikou ake te tama naa te ora e ora tahi.”

¹⁵ Kito te hine raa ki meake, “TeAriki, kou mai te vainaa ianau! Tena anau e me ki selavaa te hiunu hakaraoi, ia anau se lavaa hoki te hamai no ahuaahu tahi na vai.”

¹⁶ Tena Jisas kimeake te hine raa, “Haere no meake te avana akoe raa, tena koorua ku oo mai.”

¹⁷ Kito te hine raa ki meake, “Anau se isi te avana.”

Tena Jisas ki meake, “Akoe e tattara te hakamaoni te saaita akoe e mee mai ma akoe se isi te avana.

¹⁸ Akoe ni avana e rima na taanata i mua, tena tetanata akoe enoho ma akoe te saaita nei raa seai ma he avana akoe hakamaoni. Akoe e tattara mai Anau te hakamaoni.”

¹⁹ Kito te hine raa ki meake, “TeAriki, anau e kite pera ma Akoe he profet.

²⁰ Na tipuna maatou i Samaria raa elotulotu TeAtua iaruna te mouna nei, emeia kootou na Jiu raa e mee ma Jerusalem ko te kina hakamaoni maatou e tau te lotulotu ake TeAtua.”

²¹ Tena Jisas ki meake te hine raa, “Akoe ki hakatina Anau, e mee e isi te saaita koi hamai tera na tama selavaa te lotulotu ake TeAtua iaruna te mouna nei ia ma i roto Jerusalem.

²² Kootou na tama i Samaria raa se illoa te Tama kootou elotulotu raa; emeia maatou na Jiu raa e illoa te Tama maatou elotulotu raa, maitaname te Tama e me ki tokonaki na tama ki ora raa e me ki hamai i Jerusalem.

²³ Emeia te saaita e me ki hamai raa ku oti te tae mai, te saaita na tama e me kilotulotu

hakamaoni TeAtua i na mahi TeAnana Tapu raa, tena kulotu ake TeAtua telotulotu hakamaoni Tama raa e hihai raa.

²⁴ TeAtua ko TeAnana Tapu, tena na tama elavaa koi telotu hakamaoni ake Tama raa i na mahi TeAnana Tapu.”

²⁵ Kito te hine raa ki meake Jisas, “Anau e iroa pera ma te Mesaia raa e me ki hamai, tena te saaita Aia e hamai raa, Aia e me ki hakari mai na mee roo hakaatoa.”

²⁶ Tena Jisas ki meake, “Teenei Anau nei, te Tama e tattara atu nei.”

²⁷ Na disaipol raa ku ttae ake te vahao naa, tena na tama raa e oho roo e mee laatou ekkite Jisas e tattara ma te hine raa. Emeia se hai tama na tama naa e vahiri ake te hine raa ma, “Hea akoe e hihai?” iaa se hai tama e vahiri ake hoki Jisas ma, “Aiea Akoe e tattara ma te hine raa raea?”

²⁸ Kito te hine raa ki tiaki te lloo vaitea aia raa no vaakai i te matakaina raa no tattara ake na tama i te kina raa ma,

²⁹ “Oo mai no mata te tama e hakari mai anau na mee hakaatoa anau ni ppena i mua raa. Eaa, te tama raa seai ma ko te Mesaia raa koi?”

³⁰ Kito na tama raa ki tiaki te matakaina laatou raa ma ki oo no mmata Jisas.

³¹ Te saaita naa hoki na disaipol raa ku hakorokoro ma Jisas ki too ni kai no kai.

³² Emeia Jisas e meake, “Anau e isi na kai e kai tera kootou se illoa.”

³³ Kito na disaipol raa ki vahihhiri hokolaatou ma, “E isi te tama ni kou ake na kai te Tama nei no kai?”

34 Tena Jisas ki meake, “Anau ki tautari te hihai te Tama ni kauna ria mai Anau raa, tena ku hakaoti hea Aia ni kou mai Anau ki ppena raa, aanaa na kai Anau.

35 Kootou e isi te tattara ma, ‘E haa na marama koi mmoe, tena taatou ku oo no haki na hua raa.’ Emeia Anau emeatu kootou kikkira iroto na paupaku raa; na hua raa kulleu, tena ku tau te haki.

36 Te tama e haki no hakatau na hua raa e me kitauiria ma te ora e ora tahi, tena te tama ettoriaa laua ma te tama ehakiraa e me ki hihhia hakaatoa.

37 Te tattara e mee ma, ‘Teeraa tama ettori, tena teeraa tama ku haki raa,’ e hakamaoni roo.

38 Anau e kauna kootou ki oo no haki na hua iroto na paupaku kootou se anaana raa; alaa tama ni hehekau i te paupaku naa, tena kootou e me ki too te laoi i na kahota na tama naa.”

39 Tammaki na tama iroto Samaria ku hakattina iaa Jisas e mee te hine raa ni tattara ake laatou ma, “Tama raa e hakari mai anau na mee hakaatoa anau ni ppena i mua raa.”

40 Tena te saaita na tama i Samaria raa nittiri Jisas, na tama raa ku meake Tama raa ma kinnoho laatou, tena Jisas kinoho ma na tama raa e rua na aho.

41 Ia tammaki roo na tama ku hakattina e mee na tattara Tama raa,

42 kito na tama raa ki meake te hine raa, “Teenei maatou ku hakattina, ia maatou se mee ma e hakattina e mee na tattara akoe ni tattara mai raa, emeia maatou e hakattina e mee maatou hokomaatou roo kullono na tattara Tama raa, tena maatou ku illoa

pera ma Tama raa ko te Tokonaki na tama te maarama nei.”

Jisas etokonaki tetamariki tetama hakamaatua

⁴³ Jisas e noho te matakaina raa e rua na aho no oti, tena Aia ki haere i Galili.

⁴⁴ Maitaname Jisas Hokoia nitattara ma, “Te profet e me ki se hihairia i te matakaina roo aia.”

⁴⁵ Te saaita Aia nitae i Galili raa, na tama te matakaina raa ku too hakaraoi roo Tama raa, maitaname laatou ni oo ite Kai te Pasova i Jerusalem raa nokkite na mee hakaatoa Jisas ni ppena te saaita te kai raa.

⁴⁶ Kito Jisas kivaakai i Kana i roto Galili i te kina Aia ni huri te vairaa mo wain. Tena he tama hakamaatua tetaumani, tetamariki aia raa e laavea i Kaperneam, e noho i te kina raa.

⁴⁷ Te saaita aia ni rono ma Jisas ku tae ake i Galili, te tama raa ku haere ake iaa Jisas no meake Tama raa ma ki oo laaua i Kaperneam no tokonaki te tamariki aia ku taapiri ki mate raa ki tauareka.

⁴⁸ Tena Jisas ki meake tama raa, “Kootou e hihhai kikkite na mirakol ia ma na mee taualleka, tena kootou ki hakattina.”

⁴⁹ Tena tetama hakamaatua raa ki meake, “Te Ariki, hamai ki oo taaua i mua tetamariki anau raa e mate.”

⁵⁰ Kito Jisas ki meake, “Haere, te tamariki akoe naa e me ki tauareka!”

Te tama raa e hakatina na tattara Jisas raa, tena aia ki haere.

⁵¹ Te tama raa koi haere atu koi, tena na tama hehekau aia raa ku oo ake no ttiri

te tama raa iaruna te mateara, tena ki meake,
 “Te tamariki akoe raa ku tauareka!”

⁵² Kito te tamana te tamariki raa ki vahiri ake
 ma te tamariki raa e kaamata vahao hee
 no tauareka. Tena na tama raa ki meake,
 “Te vvela te tamariki raa e hopo te tahi te hiahi
 te aho raa.”

⁵³ Tena te tamana te tamariki raa ku maanatu
 ma teenaa ko te saaita roo Jisas ni meake aia
 ma, “Te tamariki akoe raa e me kitauareka.”
 Tena aia ma na tama te hare aia raa hakaatoa
 ku hakattina.

⁵⁴ Teenei ko te mirakol hakarua Jisas ni ppena
 te saaita Aia ni tiaki Judia no haere i Galili raa.

5

*Jisas e tokonaki te tama no tauareka i te kina
 te vai*

¹ Tena kiotiroo Jisas ku haere i Jerusalem
 e mee te kai e rahi na Jiu raa e me ki ttaohi raa.

² Tena he vai i te kina raa e tuu taapiri te Totoka
 na Sipsip tera e isi e rima na paaro raa; te vai raa
 e hui ma Betesda i na tattara na Hibru.

³ ⁴ Etammaki na tama lavvea e moemmoe
 vaa raro na paaro raa: na tama e seni, na tama
 na vae e mmate ia ma na tama selavaa
 te haahaere. [Na tama raa e mmoe no hakattari
 te vai raa kimmioo, maitaname e isi roo
 na saaita te ensel TeAriki raa e me ki haere iho
 no mee te vai raa kimmioo, tena te tama
 laavea kaamata roo ellee i roto te vai raa e me
 kitauareka ma te maahana aia raa.]

⁵ Tena hetanata e laavea i roto tipu toru ma
 varu na hetau e moe i te kina raa.

⁶ Jisas e kite te tanata raa e moe i te kina raa, tena Aia e iroa ma te tanata raa e laavea te saaita roroa roo; kito Jisas ki meake te tanata raa, “Ako e hihai ki tauareka?”

⁷ Kito te tanata e laavea raa ki meake, “TeAriki, se hai tama e me ki tokonaki kikkave anau te saaita te vai raa e mmioo; te saaita anau koi hahai i atu koi, teeraa tama ku tae koi i mua.”

⁸ Kito Jisas ki meake te tanata raa, “Mahike i aruna no too te moena akoe naa no haere.”

⁹ Te saaita naa koi te tanata raa ku tauareka, tena aia ki too te moena aia raa no haere.

Te aho Jisas e mee te tama raa no tauareka raa he aho te Sabat,

¹⁰ tena na tama hakamattua na Jiu raa ku meake te tanata ku tauareka raa ma, “Teenei he aho te Sabat, tena na tuaa raa e mee ma e tapu akoe te amo te moena akoe naa i te aho nei.”

¹¹ Kito te tanata raa ki meake, “Te tama e tokonaki anau no tauareka raa e mee mai ma anau ki too te moena anau nei no haere.”

¹² Kito na tama raa ki vahiri ake te tama raa, “Koai te tama e meatu ma akoe ki too te moena akoe naa no haere naa?”

¹³ Emeia te tanata ku tauareka raa se iroa ma Jisas koai, maitaname te kina raa e tammaki roo na tama, tena Jisas e haere uru koi vaaroto na tama raa no haere i taha.

¹⁴ Tena kioti Jisas kuttiri te tama raa i roto te Hare Tapu, tena Aia ki meake, “Hakarono, akoe ku tauareka vahao nei, tena hakaoti te ppena namee sakkino, kaa sei namee sakkino roo e me ki ttae atu akoe.”

¹⁵ Tena te tanata raa ki haere no tattara ake na tama hakamattua na Jiu raa ma teeraa ko Jisas ni tokonaki aia no tauareka.

¹⁶ Kito na tama raa ki kaamata no tattara sakkino roo iaa Jisas, e mee Tama raa e tokonaki te tanata raa no tauareka i te aho te Sabat.

¹⁷ Tena Jisas ki meake na Jiu raa, “Te Tamana Anauraa se hai vahao e hamaroroo, tera hea Anau e uata tahi koi.”

¹⁸ Te tattara nei e mee roo na hakataakoto na tama hakamattua na Jiu raa no mmaha ma ki taa Jisas ki mate, e mee Jisas se mee ma e seu koi na tuua te Sabat raa, e meia Tama raa e tattara hoki pera ma TeAtua ko te Tamana Aia, tena na tattara Aia raa e huri ake pera ma laaua ma TeAtua e hokotahi.

Na mahi te Tamariki TeAtua

¹⁹ Kito Jisas ki meake na Jiu raa, “Anau e tattara atu te hakamaoni: Te Tamariki TeAtua raa selavaa te ppena na mee i te hakataakoto koi Aia; Aia e ppena koi na mee Aia e kite te Tamana Aia raa e ppena raa. Hea te Tamana raa e ppena, te Tamariki raa hoki e me ki pena.

²⁰ Maitaname te Tamana raa e laoi roo te Tamariki Aia raa, tena ki huri ake na mee hakaatoa Aia e ppena raa. Tama raa e me ki huri ake te Tamariki Aia raa ki ppena na mee e llahi roo i aruna na mee nei, tena kootou e me ki mahharo.

²¹ Essau koi pera ma te Tamana raa e hakamahike na tama ku mmate raa, tena ki kou ake na ora na tama raa, tena te Tamariki raa hoki e me ki kou ake na ora na tama Aia ni hirihiri raa.

²² Te Tamana se hakatonutonu na tama, e meia Aia e kou ake na mahi hakaatoa te Tamariki Aia raa ki hakatonutonu na tama,

²³ kilavaa na tama hakaatoa te hakammaha te Tamariki raa e ssau pera ma laatou e hakammaha te Tamana raa. Koai te tama se hakammaha te Tamariki raa, se hakammaha hoki te Tamana tera ni kauna ria mai Tama raa.

²⁴ “Anau e tattara atu te hakamaoni: na tama e llono na tattara Anau, tena ki hakattina i te Tama ni kauna ria mai Anau raa e me kitoo te ora e ora tahi. Na tama raa selavaa te hakatonutonu ria, e meia na tama raa ku hhti i taha ma na mahi te mate no ora.

²⁵ Anau e tattara atu te hakamaoni: e isi te saaita koi hamai, e meia te saaita naa ku oti te tae mai, te saaita na tama ku oti te mmate raa e me killono te reo te Tamariki TeAtua raa, tena na tama e llono te reo raa e me ki ora.

²⁶ Te Tamana raa ko te tahito te ora, ia tena Aia e kou ake hoki na mahi te Tamariki Aia raa ki tahito te ora e ssau pera ma Aia raa hoki.

²⁷ Tena Aia kikou ake na mahi te Tamariki Aia raa ki hakatonutonu na tama, maitaname Tama raa ko te Tamariki te Tama nei.

²⁸ Auu se oho ina tattara Anau e mee ma; e isi te saaita koi hamai, te saaita na tama hakaatoa ni mmate raa e me killono te reo Anau,

²⁹ tena ku oo iho itaha ma nataruma laatou raa, tena na tama nippena na mee taualleka raa e me ki mahhike no ora, ia na tama eppena na mee sakkino raa e me ki mahhike no too na hakalono lihu.

Jisas ko te Tama TeAtua

³⁰ “Anau selavaa teppena he mee ina mahi Anau Hokonnau; Anau e hakatonutonu koi tautari hea TeAtua e mee mai Anau raa, tena te hakatonutonu Anau raa e tonu, maitaname Anau se hahaivi ma kippena hea Anau

e hihai, e meia Anau e ppena hea te Tama ni kauna ria mai Anau raa e hihai.

³¹ “Kame Anau etattara koi ite vahi Anau Hokonnau, tena natattara Anau etattara raa se isi te hakamaoni.

³² Emeia eisi tetama eme kitattara ite vahi Anau, tena Anau eiroa pera ma natattara tetama raa e tattara ite vahi Anau raa e hakamaoni.

³³ Kootou nikauna natama kootou raa iaa Jon, tena tamaraa kitattara atu ite vahi te hakamaoni raa.

³⁴ Anau setau hoki tessee he tama ite maarama nei kitattara atu kootou ite vahi Anau; Anau etattara atu koi ma kitokonaki kootou ki ora.

³⁵ Jon essau pera ma helamu eura ki hakamaahina atu kootou, tena kootou e hihhai ma ki hihhia paa saaita koi i te maahina tama raa.

³⁶ Emeia eisi namee etattara ite vahi Anau tera ehakanaaniu iaruna natattara Jon raa: namee anau e ppena raa, aanaa ko namee te Tamana nikou mai Anau kippena raa, tena namee nei etattara ite vahi Anau, tena kihuriatu hoki pera ma te Tamana e kauna ria mai Anau.

³⁷ Tena te Tamana nikauna ria mai Anau raa e tattara hoki i te vahi Anau. Kootou se hai vahao e llono te reo Tama raa, ia se kkite na karemata Tama raa,

³⁸ tena kootou ki settaohi mmau natattara Tamaraa iroto nahatumanava kootou, maitaname kootou se hakattina ite Tama Tamaraa ni kauna ria mai raa.

³⁹ Kootou epaupau te Launiu Tapu raa, maitaname kootou e mannatu ma kootou eme

kilave te ora e ora tahiraa i roto telauniu raa. Tena te Launiu Tapu kootou e paupauraa e tattara i te vahi Anau!

⁴⁰ Emeia kootou se hihhai ki oo mai Anau no too te ora e ora tahiraa.

⁴¹ “Anau se mee ma na tama te maarama nei raa ki hakammaha Anau.

⁴² Emeia Anau e iroa na tiputipu kootou, tena Anau e iroa hoki pera ma kootou selaoi hakamaoni TeAtua i roto na hatu manava kootou.

⁴³ Anau e hamai ma na mahi te Tamana Anauraa, e meia kootou se hihai ki too Anau; ia tena kame he tama e hamai i te vahi aia hokoia, kootou e hihai roo ki too tama raa.

⁴⁴ Kootou e hihhai roo kame alaa tama e hakammaha kootou, e meia kootou se hahai vi ma ki mee TeAtua ki hakammaha kootou. Tena, kaa kootou e me ki hakattina peehee Anau?

⁴⁵ Tena auu se mannatu ma Anau ko te tama e me kippau atu na haisara kootouraa imua te Tamana Anauraa. Moses te tama kootou e hakattina raa ko te tama e me kippau atu na haisara kootou ni ppena raa.

⁴⁶ Kame kootou ni hakattina hakamaoni Moses, kootou e me ki hakattina hoki Anau, maitaname tama raa ni taataa atu hoki i te vahi Anau.

⁴⁷ Emeia kootou se hakattina hea Moses ni taataa raa, tena kaa kootou e me ki hakattina peehee na tattara Anau raa?”

6

*Jisas e haanai te kano henua e tammaki roo
(Matiu 14.13–21; Mak 6.30–44; Luk 9.10–17)*

¹ Tena kioti Jisas kutere notae teeraa vahi te Namu Galili raa (te Namu nei alaa

tama ekanna ma te Namō Taiberias). ² Tena he kanohenua e rahi roo e tauttari Jisas, maitaname laatou nikkite na mahi Tama raa ni tokonaki na tama e lavvea raa no taualleka.

³ Jisas ekake tepaa mouna nonnoho ma na disaipol Aia raa.

⁴ Te saaita naa te Kai te Pasova raa ku taapiri hoki.

⁵ Jisas ekkira hakataka no kite te kanohenua e rahi roo ku ooake Aia, tena Aia ki kanna ake Filip, “Te kina hee taatou elavaa te sui ni kai e llava ki haanai te kanohenua nei?”

⁶ (Jisas e meake koi ma ki haaite Filip; e meia te hakamaoni, Aia ko na iroa roo avare hea Aia e me ki pena.)

⁷ Kito Filip ki meake, “Na tama nei hakaatoa selavaa te isi na kai kikkai kame taatou etoo rua huitarau na siliva ma ki sui ni kai ki hannai na tama nei.”

⁸ Tena teeraa disaipol hoki, Andru tetaina Saimon Pita raa ki meake,

⁹ “He tamariki tanata i te kina nei e isi erima na haraoa e pena inabali ia ma erua na ika. Emeia na mee nei e me ki setauroo ma te kanohenua nei.”

¹⁰ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Meake te kanohenua raa ki noho iraro” (Te kina raa e hohomo na veve roo hakaatoa.) Kito te kanohenua raa ki noho iraro, tena te kooina na taanata raa hakaatoa kame e ttae rima simata.

¹¹ Tena Jisas ki too na haraoa raa no lotuake Te Atua, tena ki vaevae ake ina tama ennoho i te kina raa. Jisas e mee peeraa hoki na ika raa. Tena na tama raa hakaatoa e kkai roo no pphohu.

12 Na tama raa e kkai roo no ppoahu hakaatoa, tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, "Hakanaopo na kai ettoe raa, taatou ki sekkai puamu."

13 Kito na tama raa ki haere koko na muri haraoa ia ma na ika na tama raa ni kkai no ttoe raa no sasao sanahuru ma rua na kete no ppii.

14 Te kanohenua raa kukkite te mirakol Jisas ni ppena raa, tena na tama raa kitattara ma, "Hakamaoni, teenei ko te Profet: te Tama te Launiu Tapuraa e tattara ma e me ki hamai i te maarama nei raa!"

15 Jisas e iroa pera ma na tama raa ku mee ma ki oo ake no ttaohi Aia ki mee mo tuku, tena Aia ki tiaki na tama raa no haere Hokoia koi i te kina na mouna raa.

Jisas e haere vaa aruna te lottai
(Matiu 14.22-33; Mak 6.45-52)

16 Te saaita te mee raa ku hiahi, na disaipol Jisas raa ku oo i tai

17 no kakke te vaka raa no tere peeraa i Kaperneam, he matakaina etuu iteeraa vahi te namo raa. Te mee raa kupoo, tena Jisas se ki tae ake roo i laatou.

18 Te saaita naa te matani raa ku kaamata no maairi, tena te moana raa hoki ku pepeau.

19 Na disaipol raa e aro no mmao roo i taha ma te henua raa*, tena laatou kukkite Jisas e haere ake vaa aruna te lottai

* **6:19 6.19** English e hahaate na mael ki haaite te mmao te kina, tena na tama raa kame ku mmao peeraa erima seainaa e ono na mael

no haere hakataapiri ake roo te vaka raa, tena na disaipol raa ku mattaku roo.

²⁰ Kito Jisas ki meake, “Auu se mattaku, teenei ko Nau!”

²¹ Na disaipol raa ku mee koi ma ki hakkake Tama raa i roto te vaka raa, tena te saaita naa koi te vaka raa ku tae i te kina laatou e tere raa.

Te kanohenua raa ku sesee Jisas

²² Te aho taiao raa te kanohenua ni noho teeraa vahira ku illoa ma teeraa he vaka hokotahi koi ni tautau i te kina raa. Na tama raa e illoa ma Jisas ni se kakke laatou ma na disaipol raa i roto te vaka raa; na disaipol raa ni tiaki Tama raa i te kina raa no tere.

²³ Tena alaa vaka e huro mai peeraa i Taiberias ku hakauu ake i te kina raa; te kina te kanohenua raa ni kkai na haraoa TeAriki ni hakatapu raa.

²⁴ Te saaita te kanohenua raa ku illoa pera ma Jisas ku sei i te kina raa ma na disaipol Aia raa, na tama raa ku kakke na vaka raa no huro peeraa i Kaperneam no sesee Jisas.

Jisas ko te Haraoa te Ora

²⁵ Te kanohenua raa kukkite Jisas i teeraa vahi te namo raa, tena na tama raa ki vahiri ake Tama raa ma, “Rabai, Akoe ni tae mai i te kina nei vahao hee?”

²⁶ Kito Jisas ki meake, “Anau e tattara atu te hakamaoni: kootou e sesee Anau raa e mee kootou ni kkai na haraoa raa no ppohe roo kootou, ia te sesee kootou raa se mee ma kootou e illoa na mirakol Anau raa.

²⁷ Auu se hakatettere mahi i na kai tera e me ki ppara raa, e meia hakatettere i na kai tera e me

ki kou atu te ora e ora tahiraa. Aanei ko na kai te Tamariki te Tama nei e me ki kou atu kootou, maitaname TeAtua Tamana raa kuoti te tuku te hakamaatino Aia raa i aruna Tama raa.”

²⁸ Kito na tama raa ki vahiri ake, “Kaa hea maatou e me ki ppena kilavaa maatou te ppena na mee TeAtua e hihai ma maatou ki ppena raa?”

²⁹ Tena Jisas ki meake, “Teenei hea TeAtua e hihai ma kootou ki ppena: kootou ki hakattina i te Tama Aia ni kauna ria mai raa.”

³⁰ Kito na tama raa ki meake, “He mirakol pee-hee Akoe e lavaa te ppena ki hakattina maatou i Akoe? Hea Akoe e me ki ppena?”

³¹ Natipuna maatou raa ekkai na ‘mana’ i te kina e tuu mahoaraa, ia pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma,

‘Tama raa e kou ake na haraoa i te vaelani raa no kkai na tama raa.’”

³² Tena Jisas ki meake, “Anau e tattara atu te hakamaoni, te haraoa Moses e kou atu raa sei ma ko te haraoa i te vaelani raa; teeraa ko te Tamana Anau raa e kou atu kootou te haraoa hakamaoni i te vaelani raa.

³³ Maitaname te haraoa TeAtua e kou atu raa ko te tama e hamai itaha ma te vaelani ki kou atu te ora hakamaoni i na tama te maarama nei raa.”

³⁴ Kito na tama raa ki meake, “Rabai, tauhano te kou mai te haraoa naa na vahao hakaatoa.”

³⁵ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau ko te Haraoa te Ora, na tama e oo mai Anau raa se lavaa te hikkai, tena na tama e hakattina Anau raa se lavaa te hiunu.

³⁶ Teenei Anau ku meatu kootou te saaita nei pera ma kootou ekite Anau, emeia kootou se lavaa te hakattina Anau.

37 Natama hakaatoa te Tamana e kou mai Anauraa e me ki oo mai Anau. Anau selavaa te hakaise hetama natama e oo mai Anauraa itaha,

38 maitaname Anau se hamai itaha ma te vaelani ki ppena hea Anau e hihai, e meia Anau e hamai ki ppena te hihai te Tama e kauna ria mai Anauraa.

39 Tena te Tama raa e hihai ma Anau ki selavaa te hakaise hetama natama Aia e kou mai Anauraa, e meia ma Anau ki hakaora muri na tama raa hakaatoa i te aho hakaoti raa.

40 Maitaname te Tamana Anauraa e hihai ma na tama hakaatoa e k kite te Tamariki Aia raa no hakattina raa e me k itoo te ora e ora tahi. Tena Anau e me ki hakaora muri na tama raa i te aho hakaoti raa.”

41 Tena te kanohenua raa kukaamata no tamumu iaa Jisas, e mee na tattara Tama raa ma, “Anau ko te haraoa e hamai i te vaelani.”

42 Kito na tama raa ki meake, “Te tama nei ko Jisas te tamariki Josep raa, kaa sei? Taatou e illoa te tamana ia ma te tinna Aia raa. Kaa Aia e tattara peehee ma Aia e hamai i te vaelani?”

43 Kito Jisas ki meake, “Auu se tamumu hokkootou.

44 Se hai tama elavaa te hamai Anau kame te Tamana se hakattaki mai tama naa iaa Anau, tena Anau e me ki hakaora muri tama naa i te aho hakaoti raa.

45 Na profet raa e tatta ma, ‘Te Atua e me ki poroporo na tama hakaatoa.’ Na tama e llono no illoa na tattara Tama raa e me ki oo mai Anau.

46 Te tattara nei se mee pera ma e isi te tama ni kite te Tamana, te Tama e hamai Te Atua raa ko te Tama hokotahi koi tera ni kite te Tamana raa.

47 Anau e meatu te hakamaoni: te tama e hakatina raa e me ki too te ora e ora tahi.

48 Anau ko te haraoa te ora.

49 Na tipuna kootou raa e kkai na mana i te kina e tuu mahoara, e meia na tama raa e mmate koi.

50 Emeia te haraoa e hamai i te vaelani raa e kee, e mee te tama e kai te haraoa naa se lavaa te mate.

51 Anau ko te haraoa e ora tera e hamai i te vaelani. Kame he tama e kai te haraoa nei, tena aia e me kinoho tahiroo. Te haraoa Anau e me kikouake raa ko te tinotama Anau tera Anau e me kihoki atu kilavaa na tama te maarama nei raa te ora.”

52 Te tattara nei e mee te kanohenua raa no hakatauttau hokolaatou. Na tama raa e vahihhiri ma, “Te Tama nei e me kikou mai peehee te tinotama Aia raa ki kkai taatou?”

53 Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau e tattara atu te hakamaoni: kame kootou se kkai te tinotama, ia se unu te toto te Tamariki te Tama nei; kootou se lavaa te isi na ora i roto kootou.

54 Na tama e kkai te tinotama Anau raa, tena ki unu te toto Anau raa e me ki too te ora e ora tahi, tena Anau e me kihakaora muri na tama naa i te aho hakaoti raa.

55 Maitaname te tinotama Anau raa ko te kai hakamaoni, tena te toto Anau raa ko te vai hakamaoni.

56 Na tama e kkai te tinotama Anau, tena ki unu te toto Anau raa e noho i roto Anau, tena Anau e noho i roto na tama naa.

57 Te Tamana e ora raa ni kauna ria mai Anau, tena Anau e ora e mee te Tama raa. Ia e ssau peeraa hoki, te tama e kai te tinotama Anau raa e me ki ora e mee Anau e noho.

58 Ia teenei ko te haraoa e hamai i te vaelani; te haraoa nei e kee ma te haraoa na tipuna kootou raa ni kkai raa. Na tama raa e nnoho roo nooti, tena kimmate, e meia na tama ekkai te haraoa e hamai i te vaelani raa e me kinnoho tahi roo.”

59 Jisas e tattara na tattara nei te saaita Aia niakoako i roto te harelotu na Jiu i Kaperneam raa.

Na tattara te ora e ora tahi

60 Tammaki na tama e tauttari Jisas raa ellono na tattara nei, tena ki meake, “Na akoako nei e hainattaa roo. Koai na tama e lavaa te hakallono na tattara nei?”

61 Se hai tama e meake, e meia Jisas e iroa pera ma na disaipol Aia raa e tamumu ina tattara Aia raa, tena Aia ki meake na tama raa, “Eaa, na tattara nei e mee kootou no se hihhai ki tauttari Anau?”

62 Kaa hea kootou e me ki mee, kame kootou ekkite te Tamariki te Tama nei e vaakai iaruna i te kina Aia ni noho i mua raa?

63 Te Anana Tapu Te Atua raa e kou atu te ora, tena na mahi na tama te maarama nei raa ni mahi vare koi. Na tattara Anau e tattara atu raa e kou atu kootou Te Anana Tapu Te Atua tera e kou atu te ora raa.

64 Emeia alaa tama kootou se hakattina.” (Jisas e iroa i te kaamata roo na tama tera e me ki se hakattina ia ma te tama e me ki kou ake Aia ina tama haeo raa.)

65 Tena Aia ki meake hoki, “Teenei te hakataakoto Anau ni tattara atu kootou pera ma se hai tama e lavaa te hamai Anau kame te Tamana se hakattaki mai te tama naa ia Anau.”

⁶⁶ Tena tammaki na tama ni tauttari Jisas raa ku huri no vakkai muri, na tama raa ku se tauttari hoki Tama raa he saaita.

⁶⁷ Kito Jisas ki vahiri ake te sanahuru ma rua na disaipol Aia raa, “Kaa kootou, kootou e hihhai ki tiaki Anau hoki?”

⁶⁸ Tena Saimon Pita ki meake, “TeAriki, kaa maatou e me kioo iaa aii? Akoe e hahaere ma na tattara te ora e ora tahi.

⁶⁹ Tena te saaita nei maatou ku illoa no hakattina pera ma Akoe ko te Tama e Tapu TeAtua.”

⁷⁰ Kito Jisas ki meake, “Anau ni hirihiri kootou te sanahuru ma rua na tama nei, kaa sei? Emeia he tama kootou he tipua sakkino!”

⁷¹ Jisas e tattara iaa Judas, tetama Saimon Iskariot raa. Maitaname Judas e me kikou ake Jisas i na tama haeo raa, niaina ma aia he tama i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa.

7

Na taina Jisas raa se hakattina Tama raa

¹ Tena ki oti Jisas ku haere peeraa i Galili, tena Aia se hihai hoki ma ki haere vaa roto Judia, maitaname na tama hakamattua na Jiu i te kina raa e hihhai ma ki taa Aia ki mate.

² Te saaita hoki te Kai na Paa hare raa ku taapiri,

³ kito na taina Jisas raa ki meake Tama raa, “Tiaki te kina nei no haere i Judia kikkite na tama e tauttari Akoeraa namee Akoe eme kippena raa.

⁴ Sehai tama elavaa te huu he mee, kame aia e hihai ma na tama hakaatoa ki illoa aia.

E mee Akoe e haere ppena na mee nei, tena ki huri ake na mee nei ma ki illoa na tama hakaatoa te maarama nei raa Akoe!”

⁵ (Na taina roo Jisas raa se hakattina hoki Tama raa.)

⁶ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Te saaita hakamaoni Anau ki ppena na mee nei raa se ki ttae mai, e meia na saaita hakaatoa ni saaita kootou.

⁷ Te maarama nei se lavaa te kirilloto kootou, e meia te maarama nei e kirilloto Anau, maitaname Anau etattara tahi ake pera ma na tiputipu laatou raa e sakkino.

⁸ Kootou ki oo i te kina te Kai raa. Anau se lavaa te haere atu, maitaname te saaita hakamaoni Anau raa se ki tae.”

⁹ Jisas e tattara ake peenei, tena ki noho koi i Galili.

Jisas ku tae i te kina te Kai na Hare taporo

¹⁰ Tena ki oti na taina Jisas raa ku oo i te kina te Kai raa, tena Jisas hoki e haere; e meia Aia e haere hemuu koi ma ki se illoa na tama raa.

¹¹ Na tama hakamattua na Jiu raa e sесе Jisas i te kina te Kai raa. Na tama raa e vahihhiri ma, “Teehee Aia naa?”

¹² Te kanohenua raa e tattara hemuu hokolaa-tou. Alaa tama e tattara ma, “Te Tama raa he tama tauareka.” Tena alaa tama ki meake ma, “Seai, te Tama naa e mariu ake koi na tama.”

¹³ Emeia se hai tama e tattara hakamaroa, maitaname na tama raa e mattaku i na tama hakamattua na Jiu raa.

¹⁴ Te Kai raa ku tae lottonu ma te hakaoti, tena Jisas ki haere i roto te Hare Tapu raa no kaamata no takutaku.

15 Na tama hakamattua na Jiu raa ku mahharo roo, tena ki meake, “Te Tama nei e iroa roo peehee namee hakaatoa ma Aia se skul raa?”

16 Kito Jisas ki meake, “Namee Anau e akoako raa seai ma ni akoako Anau, e meia aaraa ni akoako TeAtua, te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

17 Tetama e hihai kippena hea TeAtua e hihai raa eme ki iroa ite vahi na akoako Anau raa pera ma na akoako raa ni akoako e oo mai TeAtua ma ni akoako koi Anau e tattara ite vahi Anau Hokonnau.

18 Tetama e tattara ite vahi aia hokoia raa e hahaivi koi ki hakammaha te inoa aia hokoia. Emeia te Tama e hihai ki hakammaha te inoa te Tama ni kauna ria mai Aia raa e hakamaoni, tena Aia Hokoia e tonu tahi.

19 Moses ni kou atu natuaa raa, kaa seai? Emeia se hai tama kootou e tauttari natuaa raa. Kaa kootou e hahaivi ma kitaa Anau ki mate naea?”

20 Tena te kanohenua raa ki meake, “Ako e isi te tipua sakkino e tau i roto Ako e. Koai na tama e hahaivi ma ki taa Ako e ki mate naa?”

21 Kito Jisas ki meake, “Anau nippena te mirakol hokotahi* koi, tena kootou hakaatoa roo e mahharo.

22 Moses ni meatu kootou ki tuu te hakamaatino e tapu raa i na tamalliki kootou (emeia Moses seai ma ko te tama e kaamata te mee nei, aaraa ko na tipuna kootou raa e kaamata), tena kootou kittuu te hakamaatino

* 7:21 7.21 te nei ko te mirakol Jisas ni tokonaki te tama no tauareka i te Sabat

e tapu raa i na tamalliki kootou raa i te aho te Sabat raa.

²³ Kootou ettuu te hakamaatino e tapu na tamalliki kootou raa i te aho te Sabat raa ma ki tautari na tuua Moses raa, kaa kootou elloto ma Anau e tokonaki te tama raa no tauareka i te aho te Sabat naea?

²⁴ Auu se hakatonutonu tautari hea kootou e kkite, e meia hakatonutonu tautari na tiputipu e ttonu.”

Eaa, Jisas ko te Mesaia?

²⁵ Eisi na tama i Jerusalem e tattara ma, “Teenei seai ma ko te tama na tama hakamatua raa e hahaivi ma ki taa ki mate?

²⁶ Kira ake! Tama raa kutuu roo imua na tama raa no tattara, tena laatou se hai tattara e meake te Tama raa! Eaa, na tama raa ku illoa hakamaoni ma teeraa ko te Mesaia!

²⁷ Emeia te saaita te Mesaia raa e hamai raa, se hai tama e me ki iroa ma te Mesaia raa e hamai te matakaina hee. Emeia taatou hakaatoa kaa e illoa koi ma te Tama nei he tama i hee.”

²⁸ Jisas e akoako i roto te Hare Tapu raa, tena Aia ki meake hakamaroaro ma, “Kootou e illoa hakamaoniroo Anau, tena e illoa hoki ma Anau e hamai i hee? Anau se hamai i te vahi Anau Hokonnau. Emeia te Tama e kauna ria mai Anau raa e tonu tahi. Kootou se illoa Tama raa,

²⁹ e meia Anau e iroa Tama raa, maitaname Anau e hamai Tama raa, tena Tama raa e kauna ria mai Anau ki hamai.”

³⁰ Tena na tama raa ku tattara ma ki hakapiki Tama raa, e meia se hai tama e ttaohi Tama raa, maitaname te saaita hakamaoni Aia raa se ki tae.

³¹ Emeia tammaki na tama i roto te kanohenua raa ku hakattina ia Jisas, tena

ki meake, “Te saaita te Mesaia raa e hamai raa, eaa Aia eme kippena tammaki na mirakol peenei ma te Tama nei e ppena nei?”

Na soldia raa ku oo ma ki hakaipiki Jisas

³² Na Farisi raa e llono na tattara te kanohenua raa e tattara hemuu ia Jisas raa, tena laatou hakaapaa ma na maatua hakananniu raa ku kauna na soldia e lollohi te Hare Tapu raa ki oo no hakaipiki Jisas.

³³ Kito Jisas ki meake, “Anau e me ki nnoho ma kootou paa saaita koi, tena ki oti Anau ku vaakai i te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

³⁴ Kootou e me kisese Anau, e meia kootou selavaa kikkite Anau, maitaname kootou selavaa te oo i te kina Anau e me ki noho raa.”

³⁵ Na tama hakamattua na Jiu raa ku tattara hokolaatou ma, “Tama raa emee ma Aia eme ki haere ihee kisekkite taatou Aia raa? Aia eme ki haere na matakaina na tama taatou raa ennoho i roto Grik raa no akoako ake na tama raa?”

³⁶ Tamaraa emee ma taatou eme kisese Aia, emeia taatou selavaa tekkite Aia, tena ma taatou selavaa hoki te oo i te kina Aia eme ki noho raa. Tama raa e tattara maea?”

Tevai te ora e ora tahi

³⁷ Te aho hakaoti te Kairaa he aho e rahi roo, tena Jisas kimahike iaruna notattara haka-maroo raa ma, “Tetama e hiunuraa ki hamai Anau,

³⁸ tena tetama e hakatina Anauraa eme ki hamai nouu.” Essau pera ma te Launiu Tapu raa e tattara ma, “Tevai te ora raa eme ki tere iho i taha ma te vahi manava Tama raa.”

39 Jisas e tattara peenei ite vahi TeAnana Tapu tera na tama e hakattina raa e me ki too raa. Te saaita naa Aia se ki kou ake TeAnana Tapu raa, maitaname Aia se ki haere no too na mahi Aia.

Te kanohenua raa ku hakatauttau hokolaatou

40 Eisi na tama i roto te kanohenua raa e llono na tattara Jisas raa, tena ki meake, "Te Tama nei ko te Profet TeAtua raa hakamaoni!"

41 Alaa tama e tattara ma, "Tama nei ko te Mesaia!"

Emeia alaa tama e tattara ma, "Te Mesaia raa se lavaa te hamai i Galili!"

42 Te Launiu Tapu raa e tattara ma te Mesaia raa he mokopuna te Tuku Devit raa, tena Aia e me ki haanau mai i Betlehem, te matakaina Devit ni noho i mua raa."

43 Tena te kanohenua raa ku hakatauttau hokolaatou e mee Jisas.

44 Alaa tama e hihhai ki hakapiki Tama raa, e meia se hai tama e kapake no ttaohi Tama raa.

Na tama hakamattua na Jiu raa se hakattina ia Jisas

45 Na soldia raa ku vakkai ake, tena na maatua hakananniu ia ma na Farisi raa ku vahiri ake na tama raa ma, "Kootou se too Tama raa no oo mai kootou raea?"

46 Kito na soldia raa ki meake, "Se hai tama roo e tattara na tattara te Tama nei e tattara raa!"

47 Kito na Farisi raa ki meake, "Eaa, Tama raa e mee kootou no vvare hoki?"

48 Kootou e illoa raa e isi te tama na tama hakamattua ia ma he Farisi ni hakattina Tama raa?"

49 Te kanohenua raa se illoa laoi na tuaa Moses raa, tena na tama raa e me ki too na hakalono llihu TeAtua raa!"

50 Tena he Farisi e noho i te kina raa, te inoa aia raa ko Nikodimas, teenaa ko te tama ni haere ake no mmata Jisas i mua raa. Tama raa e tattara ake na tama raa ma,

51 "I te vahi na tuaa taatou raa; taatou se lavaa te kou ake na hakalono llihu te tama kame taatou se vahiri tama raa ki too taatou te hakamaoni na mee tama raa e ppena e ssara raa."

52 Kito na tama raa ki meake, "Eaa, akoe he tama hoki i Galili? Paupau te Launiu Tapu raa ki iroa akoe pera ma seisi te profet e me ki haanau mai i Galili."

8

Te hine e penā te mee sakkino

[1 Tena na tama hakaatoa ku vakkai i na hare laatou raa, e meia Jisas e haere i te Mouna e h homo na Oliv raa.

2 Te tahata roo te aho taiāo raa Jisas ku vaakai ake i te Hare Tapu. Na tama hakaatoa ku muimui ake Tama raa, tena Aia ki noho i raro no akoako ake te kanohenua raa.

3 Kito na tama poroporo na tuaa raa laatou ma na Farisi raa ku kou ake te hine e laavea ria e pena te mee sakkino no hakatuu i mua na tama raa hakaatoa.

4 Kito na tama raa ki meake Jisas, "Rabai, na tama raa e laavea te hine nei e pena te mee sakkino.

5 Na tuaa Moses raa e mee mai taatou ma kame he hine e pena te mee sakkino peenei, tena na tama ku maka te hine naa na hatu ki mate. Tena kaa Akoe e maanatu maea?"

6 Na tama raa e vahiri ake peenei ma ki taaiki Jisas, kilavaa laatou te mmāu tattara i Tama raa.

Emeia Jisas e huru koi i raro no sisi te mata rima Aia raa i aruna te kerekere.

⁷ Na tama raa e ttuu koi no vahihhiri ake Jisas na vahiri, tena Jisas ki hamatakkau i aruna no meake na tama raa, “Koai te tama kootou se isi na hai sara e ppena raa ku too te hatu kaamata raa no ppehi te hine nei.”

⁸ Tena Aia ki huru hakaraoi i raro no sisi i aruna te kerekere.

⁹ Te saaita na tama raa ni llono na tattara raa, na tama raa ku hakaatoa ku haere uhu taki ttahi no oo; kaamata ma na tama mattua raa. Tena Jisas Hokoia koi kuttoe, tena te hine raa hoki e tuu i te kina raa.

¹⁰ Kito Jisas ki hamatakkau no tuu i aruna, tena ki meake te hine raa, “Na hee na tama naa? Eisi te tama e ttoe ki mee mai ni tattara i te vahi akoe?”

¹¹ Tena te hine raa ki meake, “Te Ariki, se hai tama e ttoe.”

Kito Jisas ki meake, “Tena Anau hoki se hai tattara i te vahi akoe. Haere, tena auu se ppena hoki na mee sakkino.”]

Jisas ko te Maahina te maarama nei

¹² Tena Jisas ki tattara ake na Farisi raa hakaraoi. Jisas e meake ma, “Anau ko te Maahina te maarama nei. Koai te tama e tautari Anau e me ki too te Maahina te ora, tena aia hoki se lavaa te hahere i roto te pouri.”

¹³ Kito na Farisi raa ki meake Jisas, “Tena te saaita nei Akoe ku tattara mai maatou i te vahi Akoe Hokkoe, e meia na tattara Akoe raa se isi roo te hakamaoni.”

¹⁴ Tena Jisas ki meake, “Niaina Anau e tattara i te vahi Anau Hokonnau, hea Anau e meatu raa

e hakamaoni, maitaname Anau e iroa te kina Anau ni hamai ia ma te kina Anau e me ki haere raa. Kootou se illoa te kina Anau ni hamai ia ma te kina Anau e me ki haere raa.

¹⁵ Kootou e hakatonutonu namee hakaatoa tautari te hakataakoto tetama, emeia Anau se hai tama ni hakatonutonu.

¹⁶ Emeia peeraa Anau ki hakatonutonu na tama raa, tena te hakatonutonu Anau raa e me ki hakamaoni, maitaname Anau se mee ma Anau e hakatonutonu Hokonnau; te Tamana ni kauna ria mai Anau raa e noho ma Anau.

¹⁷ Emmau iroto natuaa kootou raa pera ma, kame tokorua na tama e hakattina te hakataakoto hokotahi, tena hea laaua e tattara raa e hakamaoni.

¹⁸ Anau e tattara i te vahi Anau Hokonnau, tena te Tamana nikauna ria mai Anau raa e tattara hoki i te vahi Anau.”

¹⁹ Kito na tama raa ki vahiri ake, “Teehee te Tamana Akoe naa?”

Tena Jisas ki meake, “Kootou se illoa Anau ia ma te Tamana Anau raa hoki. Ia peeraa kootou ki illoa Anau; kootou e me ki illoa hoki te Tamana Anau raa.”

²⁰ Jisas e tattara ake na tattara nei hakaatoa i te kanohenua raa te saaita Aia ni akoako iroto te Hare Tapu i te kina na tama raa e tukutuku na hoki raa. Ia se hai tama e hapapiki Tama raa e mee te saaita Aia e me ki taia ria no mate raa se ki tae.

Kootou selavaa te oo i te kina Anau e me ki haere

²¹ Tena Jisas ki meake hakaraoi na tama raa pera ma, “Anau e me ki haere itaha; kootou e me ki sесе Anau, tena kootou e me ki mmate

ina haisara kootou. Kootou selavaa te oo ite kina Anau e me ki haere raa.”

²² Kito na tama hakamattua na Jiu raa ki tattara ma, “Tama raa etattara ma taatou selavaa te oo ite kina Aia e me ki haere raa. Eaa, Aia e maanatu ma ki taa Aia Hokoia ki mate?”

²³ Tena Jisas ki meake, “Kootou ni tama te maarama iraronei, e meia Anau e hamai i aruna. Kootou ni tama te maarama nei, e meia Anau seai ma he tama te maarama nei.

²⁴ Tera hea Anau e meatu ma kootou e me ki mate ina haisara kootou raa. Tena kootou e me ki mate ina haisara kootou raa kame kootou se hakattina pera ma, ‘Anau ko Nau koi’.”

²⁵ Kito na tama raa ki meake, “Koai Akoe?”

Tena Jisas ki meake, “Anau e me ki tattara atu kootou peehee?”

²⁶ Anau etammaki na tattara ki tattara atu ite vahi kootou, ia tammaki hoki na tattara ki hai atu na haeo kootou raa. Te Tama nikaunaria mai Anau raa e hakamaoni, tena Anau etattara ake te maarama nei na mee Anau e rono Aia e tattara mai Anau raa.”

²⁷ Natama raa se illoa ma Jisas etattara ake laa ite vahi te Tamana.

²⁸ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Te saaita kootou e ssau te Tamariki te Tama nei i aruna raa, tena kootou e me ki illoa pera ma ‘Anau ko Nau koi’, tena kootou e me ki illoa pera ma Anau seppena na mee ina mahi Anau Hokonau, e meia Anau etattara koi hea te Tamana e tattara mai Anau ki tattara atu raa.

²⁹ Tena te Tama ekaunaria mai Anau raa e noho ma Anau; Tama raa se hai vahao etia ki Anau, maitaname Anau eppena tahi hea Aia e hihai raa.”

³⁰ Tammaki na tama e llono na tattara Jisas raa ku hakattina Tama raa.

Te Hakamaoni raa e me ki hakattana kootou

³¹ Kito Jisas ki meake na tama e hakattina i Aia raa, “Kame kootou etauttari na akoako Anau nei, tena kootou ni disaipol hakamaoni Anau;

³² kootou e me ki illoa te hakamaoni raa, tena te hakamaoni raa e me ki hakattana kootou.”

³³ Kito na tama raa ki meake, “Maatou ni mokopuna Abraham, tena maatou se hai vahao e hehekau ma na tama. Kaa he hakataakoto peehee Akoe etattara ma, ‘Kootou e me ki hakattana ria naa?’”

³⁴ Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau e meatu kootou te hakamaoni: na tama hakaatoa e isi na haisara raa ennoho iraro na mahi na haisara raa.

³⁵ Te tama hehekau raa seai ma he tama hakamaoni i roto te hare, e meia te tamariki raa he tama hakamaoni e noho tahi i roto te hare.

³⁶ Kame te Tama Te Atua raa e tokonaki kootou ki ttana, tena kootou e me ki ttana hakamaoni.

³⁷ Anau e iroa kootou ni mokopuna Abraham. E meia kootou e hahai ma kitaa Anau ki mate, maitaname kootou se hihhai ki tauttari na akoako Anau raa.

³⁸ Anau etattara hea te Tamana Anau raa e huri mai Anau raa, e meia kootou e ppena hea te tamana kootou raa ni tattara atu kootou raa.”

³⁹ Kito na tama raa ki meake Jisas, “Te tamana maatou raa ko Abraham.”

Tena Jisas ki meake, “Kame kootou ni tamalliki hakamaoni Abraham, tena kootou e me ki ppena na mee aia ni ppena raa.

⁴⁰ Anau na vahao hakaatoa e tattara atu kootou te hakamaoni Anau e rono i TeAtua raa, e meia kootou e hahaivi ma kitaa Anau ki mate. Abraham se ppena na tiputipu peenei!

⁴¹ Kootou e ppena hea tetamana kootou raa ni ppena.”

Kito na tama raa ki meake, “TeAtua Hokoia koi ko te Tamana maatou eisi, tena maatou ni tamalliki hakamaoni Aia.”

⁴² Tena Jisas ki meake na tama raa, “Kame TeAtua he Tamana kootou hakamaoni, kootou eme kilaoi Anau, maitaname TeAtua e kauna ria mai Anau, tera hea te aho nei Anau e noho i te kina nei. Anau se hamai te hihai Anau, e meia TeAtua e kauna ria mai Anau.

⁴³ Aiea kootou se illoa hea Anau e tattara atu raea? E mee kootou se hihhai ki hakallono na tattara Anau raa.

⁴⁴ Kootou ni tamalliki Satan tetamana kootou raa, tena kootou e hihhai ki tauttari hea tetamana kootou raa e hihai. Te tama naa he tama taa tama kaamata mai roo i te kaamata, tena aia se hai vahao e tuu te vahi te hakamaoni, maitaname aia hokoia se isi te hakamaoni i roto aia. Te saaita aia e tattara te tattara mariu raa, aia e ppena koi hea e tau ma aia raa, maitaname aia he tama tattara mariu, tena aia ko te tamana na tama hakaatoa e tattara malliu raa.

⁴⁵ Emeia Anau e tattara te hakamaoni tera hea kootou se hihhai ki hakattina Anau.

⁴⁶ Koai tetama kootou e lavaa te mee mai te hakamaoni hea Anau e ppena e sara? Kame Anau e tattara atu te hakamaoni, tena kaa kootou se hakattina Anau naea?

⁴⁷ Te tama e hamai TeAtua raa e hakarono na tattara TeAtua. Emeia kootou sei ma

ni tamalliki TeAtua, tera hea kootou se hihhai ki hakallono.”

Jisas ia ma Abraham

⁴⁸ Kito na tamarāa ki vahiri ake Jisas, “Eaa, maatou e sara te saaita maatou ni meatu pera ma Akoe he tama i Samaria, tena ma Akoe e isi te tipua i roto Akoe?”

⁴⁹ Tena Jisas ki meake, “Anau se isi te tipua i roto Anau, tena Anau e hakammaha te Tamana Anau rāa, e meia kootou se hakammaha Anau.

⁵⁰ Anau se hihai ki ssau Anau Hokonnau i aruna. Emeia e isi te Tama e hihai ki ssau Anau, tena Aia ko te Tama e me ki hakatonu tonu.

⁵¹ Anau e meatu kootou te hakamaoni: koai te tama e tautari na tattara Anau rāa selavaa te mate.”

⁵² Kito na tamarāa ki meake, “Te saaita nei maatou ku illoa te hakamaoni pera ma Akoe e isi te tipua i roto Akoe! Abraham e mate, tena na profet rāa hoki e mmate, e meia Akoe e mee ma na tama e tautari na akoako Akoe rāa selavaa te mmate.

⁵³ Abraham, te tamana maatou rāa e mate; eaa Akoe e mee ma Akoe e hakanaaniu i aruna Abraham? Na profet rāa hoki e mmate. Akoe e maanatu ma Akoe he tama peehee?”

⁵⁴ Kito Jisas ki meake, “Kame Anau e hakammaha Anau Hokonnau, tena te hakammaha Anau rāa he mee vare koi. Te Tama e hakammaha Anau rāa ko te Tamana Anau rāa, te Tama kootou e mee ma he Atua kootou rāa.

⁵⁵ Kootou se illoa roo Tama rāa, e meia Anau e iroa Tama rāa. Kame Anau e tattara pera ma Anau se iroa Tama rāa, tena Anau he Tama

tattara mariu peenaa ma kootou. Emeia Anau e iroa Tama raa, tena Anau e tautari na tattara Tama raa.

⁵⁶ Abraham te tamana kootou raa e hihia ma aia e me ki kite te saaita Anau e hamai raa, tena aia ni kite no hihia roo.”

⁵⁷ Kito na tama raa ki meake Jisas, “Akoe se tae tipurima na hetau te matua Akoe, tena Akoe e mee pera ma Akoe ni kite Abraham?”

⁵⁸ Tena Jisas ki meake, “Anau e meatu kootou te hakamaoni roo. Imua Abraham ni haanau mai, ‘Teenei Anau’.”

⁵⁹ Tena na tama raa ki too na hatu raa ma ki maka Jisas, e meia Jisas e hakalluu Aia Hokoia, tena ki haere i taha ma te Hare Tapu raa.

9

Jisas e tokonaki te tama e haanau iho na karemata e sseni

¹ Jisas ku haere, tena Aia ki kite te tama na karemata e sseni kaamata mai roo te saaita aia ni haanau iho raa.

² Tena na disaipol Jisas raa ki vahiri ake Tama raa, “Rabai, ni hai sara aii e mee te tama nei no sseni raa? Ni haisara aia ma ni haisara na maatua aia raa?”

³ Kito Jisas ki meake, “Seai ma ni haisara te tama nei ia ma ni haisara na maatua aia raa tera e mee na karemata tama nei no sseni. Tama nei e sseni ma kikkite kootou na mahi TeAtua tera e me ki huri ake i roto te tama nei.

⁴ Tena taatou kitauhano te ppena na uata te Tama nikauna ria mai Anau raa te saaita te mee raa koi maarama; te poo e me ki tae mai te saaita taatou ku se hai tama e uata.

⁵ Anau ko te Maahina te maarama nei te saaita Anau e noho i roto te maarama nei.”

⁶ Jisas etattara no oti, kito Aia ki saavare i aruna te kerekere raa, tena ki murumuru na saavare Aia raa ma na kerekere raa no pelapela, tena Aia ki mmuru na karemata te tama raa,

⁷ tena ki meake, “Haere no huhui na karemata akoe raa i roto te Vai i Siloam.” (Te tattara nei e mee ma “Kauna”.) Kito te tama raa ki haere no huhui na karemata Aia, tena ki vaakai ake na karemata aia raa ku kkite.

⁸ Na tama te kauhare raa ia ma na tama ni kkite tama ni noho no kainonno i mua raa ku vahihhiri ma, “Teenei seai ma ko te tama kame e noho no kainonno raa?”

⁹ Tena alaa tama ki meake ma, “Teena ko te tama naa koi,” emeia alaa tama e mee ma, “Seai, te tama naa essauroo pera ma te tama raa.”

Kito te taupeara raa ki meake hokoia ma, “Teenei ko nau koi.”

¹⁰ Kito na tama raa ki vahiri ake te taupeara raa, “Kaa akoe kukite vahao nei naea?”

¹¹ Tena te tama raa ki meake, “Te tama e hui ma ko Jisas raa e murumuru na peela raa, tena ki mmuru na karemata ana raa, tena Aia ki mee mai ma anau ki haere no huhui na karemata anau i Siloam. Kito anau ki haere, ia te saaita koi anau ni huhui raa, anau kulavaa te kite.”

¹² Kito na tama raa ki vahiri ake ma, “Teehee te Tama naa?”

Tena te tama raa ki meake, “Anau se iroa.”

Na Farisi raa ku lahulahu i te tama ku kite raa

13 Tena te kanohenua raa ki too te tama ku kite raa no kkaave i na Farisi raa.

14 Te aho Jisas ni mee na peela raa no mmuru na karemata te tama raa no kite raa he aho te Sabat.

15 Tena na Farisi raa ki vahiri ake hakaraoi te tama ku kite raa ma aia ku lavaa te kite peehee. Kito te tama raa ki meake na Farisi raa, "Tama raa e mmuru na karemata anau raa ma na peela, tena ki oti anau ki huhui na karemata anau raa; teenei hea anau ku kite."

16 Tena e isi na Farisi ki meake, "Te tama e pena te mee nei raa sei ma he tama e hamai TeAtua, maitaname Aia se tautari na tuua te Sabat raa."

Emeia alaa tama etattara ma, "Te tama hai sara elavaa peehee te ppena na mirakol peenei?" Tena na tama raa ku hakataukoti hokolaatou.

17 Kito na Farisi raa ki vahiri ake hakaraoi te tama ku kite raa ma, "Ako e mee ma Tama raa e tokonaki akoe no kite, tena kaa akoe e maanatu ma Aia koai?"

Tena te tama raa ki meake, "Te Tama raa he Profet."

18 Na tama hakamattua na Jiu raa se hihhai ki hakattina pera ma te tama raa i mua raa e sseni, tena te saaita nei ma aia ku kite hakaraoi. Kito na tama raa ki kanna ake na maatua te tama raa

19 no vahiri ake tokorua raa ma, "Teenei he tama koorua? Koorua e mee ma te tama nei e sseni te saaita aia ni haanau mai raa; kaa te tama nei ku lavaa peehee te kite te saaita nei?"

20 Kito na maatua te tama raa ki meake, "Maaua e illoa ma teenei he taupeara maaua,

tena maaua e illoa ma na karemata aia raa e sseni te saaita aia ni haanau iho raa.

²¹ Emeia maaua se illoa ma aia kukite peehee te saaita nei, iaa maaua se illoa hoki te tama ni tokonaki te tama nei no kite raa. Vahiri ake te tama nei; aia ku matua, tena aia hokoia e lavaa te tattara atu kootou!”

²² Na maatua te tama raa e tattara peenei raa e mee laua e mattaku ina tama hakamattua na Jiu raa, maitaname na tama raa ku oti te tattara notonu ma kame he tama e hakatina ma Jisas ko te Mesaia, tena te tama naa e me ki hakatuu ria i taha ma te hare lotu.

²³ Tera hea na maatua te tama raa e meake ma, “Vahiri ake te tama nei; aia ku matua, tena aia e me ki tattara atu hokoia!”

²⁴ Kito na tama hakamattua na Jiu raa ki kannaa ake te taupeara raa ki haere ake hakaraoi, tena laatou ki meake, “Tattara mai te hakamaoni i mua TeAtua pera ma akoe e me ki tattara te hakamaoni! Maatou e illoa ma te Tama e tokonaki akoe no kite raa he tama hai sara.”

²⁵ Kito te taupeara raa ki meake, “Anau se iroa, Aia he tama hai sara ma seai, e meia te mee hokotahi koi anau e iroa raa: anau e iroa pera ma anau ni mee raa e sseni, tena te saaita nei anau ku kite.”

²⁶ Tena na tama raa ki vahiri ake, “Kaa Tama naa e mee peehee akoe? Aia e mee peehee akoe no kite?”

²⁷ Kito te taupeara raa ki meake, “Anau ku oti te meatu kootou, tena kootou se hihhai ki hakallono. Aiea kootou e hihhai killono hakaraoi naea? Kame ko kootou hoki e hihhai ki mee pera ma ni disaipol Tama raa?”

²⁸ Kito na tama raa ku hai ake hakasakkino roo i te taupeara raa, tena ki meake, “Ako e avare he disaipol Tama raa; e meia maatou ni disaipol Moses.

²⁹ Maatou e illoa ma TeAtua ni tattara ake Moses; e meia maatou se illoa ma te Tama naa e hamai i hee!”

³⁰ Kito te taupeara raa ki meake, “Anau e mahharo i na tattara naa! Kootou se illoa ma te Tama naa e hamai i hee, e meia Aia e tokonaki anau no kite!

³¹ Maatou e illoa TeAtua se hakarono na tama hai ssara; Tama raa e hakarono na tama e hakammaha Aia raa, tena kippena hea Aia e hihai ma na tama raa kippena raa.

³² Taatou se hai vaha roo nillono imua te saaita te maarama nei ni tipu ake ma he tama ni tokonaki te tama karemata sseni peenei no kite.

³³ Kame te Tama naa seai ma he tama TeAtua e kauna ria mai, tena te Tama naa selavaa hoki te ppena he mee.”

³⁴ Kito na tama raa ki meake, “Ako e haanau no matua mai ma na hai sara, tena ako e hihai ma ki akoako mai maatou?” Tena na tama raa ki hakatuu te taupeara raa i taha ma te hare lotu.

Na tama e sseni

³⁵ Te saaita Jisas ni rono hea ni kapihi ake te taupeara raa, tena Aia ki haere no mmata te taupeara raa, tena ki vahiri ake te taupeara raa, “Ako e hakatina i te Tamariki te Tama nei?”

³⁶ Tena te taupeara raa ki meake, “Hakari mai te Tama naa ki iroa anau, kilavaa anau te hakatina Tama naa!”

37 Tena Jisas ki meake, “Akoē kuoti te kite te Tama naa, te nei Aia nei e tattara ma akoe te saaita nei.”

38 Kito te taupeara raa ki meake, “Te Ariki, anau ku hakatina,” tena aia ki tuturi i mua Jisas.

39 Tena Jisas ki meake, “Anau e hamai i te maarama nei ki hakatonutonu, ki lavaa na tama e sseni raa te kkite, tena na tama e kkite raa ki sseni.”

40 E isi na Farisi e ttuu i te kina raa no llono na tattara Jisas raa, tena na tama raa ki vahiri ake Jisas ma, “Hakamaoni Akoe kame e tattara ma maatou hoki e sseni nee?”

41 Kito Jisas ki meake, “Kame kootou e sseni, tena na hakataakoto kootou raa se lavaa te haeo ma kootou e ssara, e meia kame kootou e mee ma kootou e kkite, tena na hakataakoto kootou raa e me ki haeo ma kootou e ssara.”

10

Te tattara hurihuri te tama rorohi na sipsip

1 Tena Jisas ki meake, “Anau e tattara atu kootou te hakamaoni: te tama seuru tonu te totoka raa, tena kikake na vahi te hare na sipsip e moemmoeraa he tama kairarao, iaa he tama sakkino.

2 Te tama e uru tonu te totoka raa ko te tama e rorohi na sipsip raa.

3 Te tama e tuu te totoka raa e me kitaaraki te totoka raa ki uru te tama raa; na sipsip raa e llono te reo tama raa te saaita aia e kakanna na inoa na sipsip raa, tena ku hakattaki na manu raa i aho.

4 Te saaita na sipsip raa kuttae i aho hakaa-toa, te tama raa e me ki haere i mua na sipsip raa,

tena na sipsip raa e me ki tauttari aia, maitaname na manu raa e illoa te reo tama raa.

⁵ Na sipsip raa selavaa te tauttari he tama peeraa hoki; e meia na manu raa e me ki huro i taha ma te tama raa, maitaname laatou se illoa te reo te tama raa.”

⁶ Jisas e tattara ake te tattara hurihuri nei, e meia na tama raa se illoa te hakataakoto te tattara hurihuri raa.

Jisas te Tama hakamaoni e rorohi na sipsip

⁷ Kito Jisas ki meake hakaraoi, “Anau e meatu te hakamaoni: Anau ko te totoka te hare na sipsip.

⁸ Na tama hakaatoa ni oo mai i mua raa ni tama kailallao, ia ni tama sakkino, e meia na sipsip raa se hihhai ki hakallono na tama raa.

⁹ Anau ko te totoka. Na tama e oo mai Anau raa e me ki ora; na tama raa e me ki oo mai i hare, tena ku oo i aho no sesee na kai.

¹⁰ Na tama kailallao raa e oo mai koi ki kailallao, ki taa ki mmate, tena ku seu kootou. Anau e hamai ma ki tokonaki kootou ki too te ora; te ora tera e pii na mee taualleka raa.

¹¹ “Anau ko te Tama tauareka te rorohi na sipsip, Anau e tanattana ki mate ma na sipsip raa.

¹² Te saaita te tama na tama raa ni too ma ki rorohi na sipsip raa e kite te poi kai tama raa ku haere ake, te tama raa e me ki tiaki na sipsip raa no tere itaha, tena te poi kai tama raa e me ki oho ake na sipsip raa, tena na sipsip raa hakaatoa ku maaseu no huro.

¹³ Te tama na tama raa etoo ki rorohi na sipsip raa e tere itaha e mee aia sei ma ko te tama hakamaoni ki rorohi na sipsip raa.

¹⁴ ¹⁵ Tena Anau ko te Tama tauareka te rorohi na sipsip raa. Essau pera ma te Tamana e iroa Anau, tena Anau e iroa te Tamana, ia essau hoki pera ma Anau e iroa na sipsip Anau raa, tena na sipsip Anau raa e illoa Anau. Tena Anau e tanattana ki mate ma na sipsip raa.

¹⁶ E isi alaa sipsip Anau sei i roto te hare nei. Anau e me kikou mai laatou hoki; na manu naa e me ki hakallono tereo Anau raa, tena laatou e me ki oo mai no hakapaa hakaatoa, tena he tama hokotahi koi e me ki rorohi laatou.

¹⁷ “Te Tamana elaoi Anau, maitaname Anau e tanattana ki hoki atu te ora Anau raa ma kilavaa Anau te too muri te ora Anau raa hakaraoi.

¹⁸ Se hai tama e me ki too te ora Anau raa i taha ma Anau. Anau e hoki atu te ora Anau i te hihai Anau. Anau e isi na mahi ki hoki te ora Anau raa, tena Anau e isi na mahi hoki ki too muri te ora Anau raa. Teenei hea te Tamana e tattara mai Anau ki penpa.”

¹⁹ Tena na tama raa ku hakataukoti hokolaatou, e mee na tattara Jisas raa.

²⁰ Tammaki na tama e tattara ma, “Tama naa e isi te tipua! Tama naa ku vvare! Aiea kootou e hakallono Tama naa naea?”

²¹ Emeia alaa tama e tattara ma, “Te tama e isi te tipua i roto aia selavaa te tattara peenei! Te tipua selavaa te mee na tama karemata sseni raa ki kkite!”

Te kanohenua raa se hihai ki hakattina Jisas

²² Teena ko te saaita te haumallii, tena te kanohenua Jerusalem raa ku kkai te Kai na Jiu raa e tataohi ki mannatu te Hakatapu te Hare Tapu.

²³ Jisas e hahaere vaa te kina te Paaro Solomon i roto te Hare Tapu raa,

²⁴ tena te kanohenua raa ki hakutu ake iaa Jisas, tena ki vahiri ake Tama raa ma, “Akoe e mee roo maatou ki hakattari te saaita roroa roo. Tattara mai te hakamaoni: Akoe ko te Mesaia?”

²⁵ Kito Jisas ki meake, “Anau ku oti te meatu kootou, e meia kootou se hihhai ki hakattina Anau. Na mee Anau e ppena i na mahi te Tamana Anau raa e huri atu ki illoa kootou koai Anau,

²⁶ e meia kootou se hihhai ki hakattina Anau, maitaname kootou seai ma ni sipsip Anau.

²⁷ Na sipsip Anau raa e hakallono te reo Anau; Anau e iroa laatou, tena laatou e tauttari Anau.

²⁸ Anau e kou ake laatou te ora e ora tahi, tena laatou se lavaa roo te mmate. Se hai tama e lavaa te too laatou i taha ma Anau.

²⁹ Hea te Tamana e kou mai Anau raa e hakanaaniu iaruna na mee hakaatoa, tena se hai tama e lavaa te too laatou i taha ma na rima te Tamana.

³⁰ Anau ma te Tamana e hokotahi roo.”

³¹ Tena te kanohenua raa ki too hoki na hatu raa ma ki maka Jisas.

³² Tena Jisas ki meake na tama raa, “Anau e ppena tammakiroo na mee taualleka tera te Tamana raa e kou mai Anau kippena i mua na karemata kootou; kaa hea Anau e ppena tera kootou e hihhai ki maka Anau ma na hatu naa?”

³³ Kito na tama raa ki meake, “Maatou se hihhai ki maka Akoe na hatu e mee na mee taualleka Akoe e ppena raa, e meia e mee Akoe e tattara haeo TeAtua! Akoe he tama koi, e meia Akoe e hihai ki mee ma Akoe ko TeAtua!”

³⁴ Tena Jisas ki meake, “E mmau i roto na tuaa kootou raa pera ma TeAtua e mee ma, ‘Kootou ni atua.’

³⁵ Taatou e illoa pera ma hea e mmau i roto te Launiu Tapuraa e hakamaoni, tena TeAtua e kanna na tama tera Aia ni kou ake na tattara Aia raa ma ni atua.

³⁶ Ia itevahi Anau, te Tamana e hirihiri Anau, tena ki kaunaria mai Anau ki hamai ite maarama nei. Kaa kootou e tattara ma Anau e tattara hao TeAtua peehee, e mee Anau e tattara ma Anau he Tamariki TeAtua?

³⁷ Kame Anau se ppena hea te Tamana e hihai Anau ki ppena raa, tena auu se hakattina Anau.

³⁸ Emeia kame Anau e ppena namee raa, niaina kootou se hakattina Anau, kootou e tau te hakattina hea Anau e ppena raa kilavaa kootou te illoa navahao hakaatoa pera ma te Tamana e noho i roto Anau, tena Anau e noho i roto te Tamana.”

³⁹ Tena na tama raa ku hahaivi hoki ma ki hakapiki Jisas, e meia Aia hakalliha itaha ma na tama raa no haere.

⁴⁰ Jisas ku vaakai hakaraoi iteeraa vahi te riva Jordan raa, i te kina Jon ni hakoukou tapu na tama raa, tena Aia ki noho i te kina raa.

⁴¹ Tammaki na tama e oo ake iaa Jisas no meake ma, “Jon se hai mirakol e huri mai, e meia na tattara hakaatoa aia e tattara i te Tama nei raa e hakamaoni.”

⁴² Tena tammaki na tama i te kina raa ku hakattina iaa Jisas.

11

Te mate Lasarus

¹ He tama e laavea e noho i roto Betani, te inoa aia raa ko Lasarus. Betani ko te matakaina te haanau Meri laua ma Marta e noho.

² (Te Meri nei ko te hine tera ninnini teloo manoniraa iaruna natapuvae TeAriki raa, tena ki hakapakupaku natapuvae Tama raa ma na rouru aia. Tena Lasarus te tama e laavea raa he kave Meri.)

³ Te haanau hhine raa ekkave tetattara ia Jisas ma, "TeAriki, te soa laoi Akoe raa ku laavea."

⁴ Te saaita Jisas ni rono natattara raa, tena Aia ki tattara ake ma, "Te hakaotioti te maahana Lasarus nei seai ma ko te mate; te mee nei ekapihi mai ma kilavaa TeAtua te huri mai na mahi hai mmahi, tena na mahinaa eme ki huri ake pera ma te Tamariki TeAtua raa eme ki too na mahi hai mmahi."

⁵ Jisas e laoi te haitaina Marta laua ma Meri ia ma Lasarus te kave laua raa,

⁶ ia niaina ma Aia e rono ma Lasarus e laavea, emeia Aia e noho koi itekina raa notae erua na aho.

⁷ Tena Aia ki meake na disaipol Aia raa, "Taa-tou ki vakkai i Judia."

⁸ Kito na disaipol raa ki meake, "Rabai, paa saaita raa koi na tama i te matakaina raa e hihhai ma ki maka Akoe na hatu, tena Akoe ku maanatu ma ki vaakai hoki i te kina raa?"

⁹ Tena Jisas ki meake, "Te laa raa e hopo ake tetahata, tena ki huru te hiahi, kaa seai? Tena tetama ehahaere te aoraa selavaa teppaku namee nohhina, maitaname laatou ekkite te maahina te maarama nei raa.

10 Emeia kame na tama raa e hahaere te poo, tena laatou e me ki ppaku no hhina, maitaname laatou se kkite te maahina te maarama nei raa.”

11 Jisas etattara peenei, tena ki hakapaa ake hoki ma, “Lasarus te soa taatou raa ku moe heiroa, e meia Anau e me ki haere no hakaaraa aia ki maahuru.”

12 Kito na disaipol raa ki meake, “TeAriki, kame aia e moe, tama naa e me ki tauareka.”

13 Jisas etattara pera ma Lasarus ku mate, e meia na disaipol raa e kkahu ma Lasarus e moe heiroa koi.

14 Kito Jisas ki tattara hakamatahua ake ma, “Lasarus ku mate,

15 e meia Anau e hihia e mee Anau se noho i te kina raa, tena Anau e hihai ma kootou ki kkite ki lavaa kootou te hakattina. Taatou ki oo no mmata aia.”

16 Tena Tomas e hui ma te Kokoa raa ku meake na disaipol laatou raa, “Taatou hakaatoa ki oo ma te Rabaí raa ki mmate taatou ma Tama raa!”

Jisas ko te Ora muri ia ma te Ora e ora tahi

17 Te saaita Jisas nitae i Betani raa, tena Aia ku rono pera ma Lasarus ku oti tetanu e haa na aho ku llaka raa.

18 Betani e rua na mael se mmao hoki i taha ma Jerusalem,

19 tena tammaki na tama i Judia ni oo ake no mmata Marta laaua ma Meri ma ki hakatatarahia tokorua raa i te mate Lasarus raa.

20 Te saaita Marta ni rono ma Jisas ku tae ake, tena aia ki haere no mmata Tama raa, e meia Meri e noho koi i hare.

21 Kito Marta ki meake Jisas ma, “TeAriki, peeraa koi Akoe kinoho i te kina nei, te kave anau raa se lavaa te mate!

22 Emeia anau eiroa pera ma TeAtua e me ki kou atu Akoe hea Akoe e kainno ake Aia raa.”

23 Kito Jisas ki meake, “Te kave akoe raa e me ki ora muri.”

24 Tena Marta ki meake, “Anau eiroa pera ma aia e me ki ora muri i te aho hakaoti raa.”

25 Kito Jisas ki meake Marta, “Anau ko te ora muri ia ma te ora e ora tahi. Na tama e hakattina Anau raa e me ki ora, niaina laatou ku mmate;

26 tena na tama hakaatoa e ora tera e hakattina Anau raa selavaa te mmate. Akoe e hakattina te tattara nei?”

27 Tena Marta ki meake, “Hakamaoni roo, TeAriki! Anau e hakattina pera ma Akoe ko te Mesaia, te Tamariki TeAtua tera ni hamai i te maarama nei raa.”

Jisas ku tani te aroha

28 Marta e tattara ake no oti, tena aia ki vaakai i hare no kanna hemuu ake Meri te taina aia raa. Tena Marta ki meake Meri ma, “Te Rabai raa ku tae mai, tena Aia e vahiri akoe.”

29 Te saaita Meri ni rono na tattara nei, aia ku mahike no haere hakavave no mmata Jisas.

30 (Jisas se ki tae roo i roto te matakaina, e meia Aia e noho koi i te kina Marta ni ttiri Aia raa.)

31 Na tama ennoho i hare ma Meri no hakatatarahia te tama raa ku tauttari Meri te saaita laatou nikkite aia ni mahike iaruna no haere hakavave i aho raa. Na tama raa e kahu ma Meri ku haere i te kava no tanitani.

³² Meri kutae i te kina Jisas e nohoo ra, tena te saaita koi aia nikite Jisas, aia kuhina atu imua na vae Jisas. Tena Meri kimeake, “Te Ariki, peeraa Akoe ki noho i te kina nei, te kave anau ra selavaa te mate!”

³³ Jisas ekite Meri e tani, tena ki kite hoki na tama e ttuu vaa ra e tanittani laatou ma Meri, tena te aroha Aia ra ku haere ake roo.

³⁴ Kito Jisas ki vahiri ake na tama ra, “Kootou e tanu Lasarus i hee?”

Tena na tama ra ki meake, “Te Ariki, Hamai no mmata.”

³⁵ Jisas ku tani.

³⁶ Na tama ra ku tattara ma, “Kira ake, Jisas e aroha mahi roo Lasarus!”

³⁷ Emeia alaa tama e tattara ma, “Tama ra e mee na tama karemata sseni ra no kkite, kaa sei? Kaa Aia selavaa peehee te mee Lasarus ki se mate?”

Jisas e hakaora Lasarus no ora

³⁸ Te aroha Jisas ra ku haere ake hakaraoi, tena Aia ki haere i te taruma. Te taruma ra he rua e tuu te vahi te mouna, tena te hatu ra e ppui te totoka te taruma ra.

³⁹ Tena Jisas ki meake, “Hakatupe te hatu ra i taha!”

Tena Marta te kave Lasarus ra ki meake, “Te Ariki, te kina nei e me ki purau roo. Tama na e tanu e haa na aho ku llaka ra!”

⁴⁰ Kito Jisas ki meake Marta, “Anau ni mee ra se meatu ma akoe e me ki kite na mahi hai mmahi Te Atua ra kame akoe e hakattina?”

⁴¹ Kito na tama ra ki hakatupe te hatu ra i taha. Tena Jisas kikkira i aruna no meake,

“Tamana, Anau e hakammaha Akoe e mee Akoe e hakarono Anau.

⁴² Anau e iroa pera ma Akoe e hakarono Anau na vahao roo hakaatoa, e meia Anau etattara peenei ki mee na tama ettuu i te kina nei raa ki hakattina pera ma Akoe e kauna ria mai Anau.”

⁴³ Jisas elotu ake peenei no oti, tena Aia ki kanna ake hakamaroa roo ma, “Lazarus, hamai i aho!” ⁴⁴ Kito Lazarus ki hamai i aho, e meia na paamaro na tama raa ni mmini na rima ia ma na vae aia raa e mmau koi, hakapaa ma te paamaro e uhi na karemata aia raa. Tena Jisas ki meake na tama raa, “Vvete na paamaro raa i taha ma te tama raa, tena ku tiaki aia ki haere.”

Natama hakamattua na Jiura e tattara no tonu ki taa Jisas ki mate

(Matu 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Tammaki natama ni oo ake no mmata Meriraa ekkite hea Jisas ni ppena raa, tena na tama raa ku hakattina ia Jisas.

⁴⁶ Emeia eisi natama evakkai no meake na Farisi raa hea Jisas ni ppena raa.

⁴⁷ Kito na Farisi raa laatou ma na maatua hakananniu raa kukutu ma natama hakamattua na Jiura notattara ma, “Hea taatou e me ki ppena? Kira ake na mirakol hakaatoa te Tama nei ni ppena raa!

⁴⁸ Kame taatou e tiaki Tama nei ki tauhano no ppena na mee nei, tena na tama hakaatoa e me ki hakattina Tama nei, tena na tama hakamattua i Rom raa e me ki oo mai no seu te Hare Tapu ia ma te henua taatou nei!”

⁴⁹ He tama hokotahi na tama raa, te inoa aia raa ko Kaiafas, tena aia ko te pohouru hakanaaniu na maatua te hetau naa. Tama raa e meake ma, “Kootou ni vvare hakaatoa!

⁵⁰ Kootou seisi na hakataakoto pera ma etauareka kootou tetiaki he tama hokotahi ki mate ma na tama hakaatoa, ki se lavaa na tama te henua raa te taaiaria no mmate hakaatoa?”

⁵¹ Te hakamaoni, Kaiafas setattara peenei i te hakataakoto koi aia; e meia e mee aia ko te pohouru hakanaaniu na maatua te hetau naa, tena aia ki tattara ake pera ma Jisas e me ki mate ma na Jiu hakaatoa,

⁵² ia semee ma na Jiu raa koi, e meia ki hakkutu mai hakaatoa na tama TeAtua tera e nnoho maseu raa ki mee pera ma he kanohenua hokotahi.

⁵³ Kaamata te aho naa, na tama hakamattua na Jiu raa ku penapena na hakataakoto ma ki taa Jisas ki mate.

⁵⁴ Tena Jisas kusehahaere kikkite na tama i Judia raa, e meia Aia e haere i te kina etuu taapiri te kina etuu mahoia i te matakaina e hui ma ko Efraim raa, tena Aia kinnoho ma na disaipol Aia raa i te kina raa.

⁵⁵ Te saaita te Kai te Pasova raa ku taapiri, tena tammaki na tama ku tiaki na matakaina laa-tou raa no oo i Jerusalem ki mee na ora laa-tou raa ki matahua i mua na maihu TeAtua.

⁵⁶ Na tama raa ku seseen Jisas, tena te saaita laa-tou ni kkutu hakaatoa i roto te Hare Tapu raa, na tama raa ku vahihhiri hokolaatou ma, “Kootou e mannatu maea? Tama naa kame se lavaa te hamai te Kai nei!”

57 Na maatua hakananniu raa laatou ma na Farisira e kou ake tetattara ma kame hetama eiroa tekina Jisas enohoraa, tena te tama naa ku haere ake no meake laatou ki oo laatou no haka piki Tama raa.

12

Te hine e amuhi Jisas i Betani (Matu 26.6–13; Mak 14.3–9)

¹ Ia e ono na aho i mua te Kai te Pasova raa, Jisas ku vaakai i Betani i te hare Lasarus, te tama Aia ni hakaora raa.

² Na tama raa e tanattana na kai kikai Jisas i te hare raa, kito Marta e parepare ake na kai raa, tena Lasarus e noho hoki i te tebol raa ma Jisas.

³ Tena Meri ku too te lloo manoni e sui mmaha tera e hakauru ma te nad* raa, tena kinnini te lloo raa i aruna na tapuvae Jisas raa, tena ki haka pakupaku ma te rouru aia raa. Te manoni te lloo raa kutaakai vaa roto te hare raa hakaatoa.

⁴ Judas Iskariot, he disaipol hoki Jisas, ia te tama e me ki oti ku hakari ake Jisas i na tama hakamattua raa ku meake ma,

⁵ “Aiea te lloo nei se kou ake alaa tama ki tau i etoru huitarau na silenit†, tena na sileninaa ku mee ki tokonaki na tama hakaalloha raea?”

⁶ Judas etattara peenei semee ma aia e maanatu na tama hakaalloha raa, e meia e mee aia he tama kairarao. Judas e hahaere

* **12:3 12.3** teenei helaakau e homo i na mouna i roto North India; na patiaka ma te tinotama te laakau raa e manoni roo † **12:5 12.5** teenei ko te kooina te sui te tama i roto te hetau hakaatoa

ma te muri kopu na sileni, tena aia e kairarao hoki na sileni raa.

⁷ Emeia Jisas e meake ma, “Tiaki te hine naa! Te hine naa e tataohi roo teloo raa ki tanattana te aho Anau e me ki tanu raa.

⁸ Na tama hakaalloha raa e me kinnoho tahi ma kootou, e meia Anau se lavaa te noho tahi ma kootou.”

Te kanohenua raa e hihhai ki kkite Lasarus

⁹ Tammaki na Jiu kullono ma Jisas kutae i Betani, tena laatou ki oo i te matakaina raa, ia laatou se oo koi e mee Jisas e noho i te kina raa, e meia laatou e oo e mee laatou e hihai hoki ki kkite Lasarus, te tama ni materaa, tena Jisas ki hakaora aia no ora raa.

¹⁰ Kito na maatua hakananniu raa ki tattara ma ki taa hoki Lasarus ki mate,

¹¹ maitaname te tattara te ora muri Lasarus raa e mee na Jiu raa nose hakattina laatou, tena ki hakattina koi iaa Jisas.

*Jisas ku haere i Jerusalem pera ma he tuku
(Matiu 21.1–11; Mak 11.1–11; Luk 19.28–40)*

¹² Te aho taiao raa, na tama ni oo ake i te Kai te Pasova raa kullono ma Jisas ku haere ake i Jerusalem.

¹³ Kito na tama raa ki tuutuu na raraa na laakau raa, tena ki oo ake ma kittiri Jisas; na tama raa e haere vavaa ma,

“Hakammaha Te Atua!

Te Atua e hakatapu te Tama e hamai i te inoa
Te Ariki raa!

Te Atua e hakatapu te Tuku Israel!”

14 Jisas ekite te donki, tena kikake iaruna te manu raa no tere, e ssau pera ma hea e mmau i roto te Launiu Tapu ma,

15 “Te matakaina e rahi Saion, auu se mattaku! Teenei te Tuku kootou nei ku hamai, ia e tere atu i aruna te donki.”

16 Na disaipol raa se illoa te mee nei i te kaamata; e meia te saaita Jisas ni ora muri ma na mahi hai mmahi raa, tena laatou ku mannatu na tattara e mmau i roto te Launiu Tapu tera e tattara i te vahi Jisas raa, tena laatou se ppena hoki te mee nei ma ki hakammaha Tama raa.

17 Te kanohenua nittuu i te kina raa ma Jisas te saaita Aia ni kanna ake Lasarus ki hamai i aho ma te taruma raa, tena ki hakaora tama raa ku tattara ake hea ni kapihi ake raa.

18 Tera hea te kanohenua raa e oo ma kittiri laatou ma Jisas, maitaname laatou ellono ma teeraa ko Jisas e ppena te mirakol raa.

19 Kito na Farisi raa ki tattara hokolaatou ma, “Kootou ekkite, taatou ku sei ina mee roo hakaatoa! Kira ake, te maarama nei hakaatoa ku tauttari Tama raa!”

Na tama i Grik raa ku sese Jisas

20 Eisi na Grik hoki i roto na tama e oo i Jerusalem ma kilotu te saaita te Kai raa.

21 Na tama raa e oo iaa Filip raa (teenei he tama i Betsaida i roto Galili) no meake, “Tama haka maatua, maatou e hihhai ki kkite Jisas.”

22 Kito Filip ki haere no meake Andru, tena tokorua raa ki oo no meake Jisas.

23 Tena Jisas ki meake tokorua raa, “Te saaita te Tamariki te Tama nei e me ki too na mahi hai mmahi raa ku tae mai.

24 Anau e tattara atu te hakamaoni: te hua te wit raa e me ki se lavaa te tammaki na kai kame aia se tteiho i aruna te kerekere raa no mate. Kame te hua raa e mate, tena na hua aia e hua raa e me ki tammaki roo.

25 Na tama e hakasessere na ora laatou raa e me killano itaha ma te ora hakamaoni raa, tena na tama se mannako na ora laatou i te maarama nei raa e me ki too te ora e ora tahi.

26 Tetama e hihai ki hehekau ma Anau raa ki tautari Anau, ki lavaa na tama hehekau Anau raa tennoho ma Anau i te kina Anau e noho raa. Tena te Tamana Anau raa e me ki hakammaha na tama e hehekau ma Anau raa.

Jisas e tattara i te mate Aia

27 “Te saaita nei Anau kutipuaina haeo roo i roto Anau. Kaa hea Anau e me ki meake? Eaa, Anau ki meake ma, ‘Tamana, Auu setiaki te saaita raa ki tae mai?’ Emeia, kaa teenaa kaa hea Anau e hamainaa. Anau e hamai ki hakalono lihu te saaita naa.

28 Tamana, kou mai na mahi hai mmahi i te inoa Akoe!”

Tena te reo raa ki tattara iho i te vaelani ma, “Anau kuoti te kou atu na mahi hai mmahi i te inoa Anau, tena Anau e me ki kou atu hakaraoi na mahi naa.”

29 Te kanohenua ettuu i te kina raa ellono te reo raa, tena alaa tama ki tattara ma teeraa he hatturi, ia alaa tama e mee ma, “Teeraa he ensel e tattara ake Tama raa!”

30 Emeia Jisas e tattara ake na tama raa ma, “Te reo raa se tattara iho ma ki rono Anau, e meia ki llono kootou.

31 Te saaita nei ko te saaita e me ki hakatonutonu te maarama nei; te saaita nei

te tama hakamatua i te maarama nei raa e me ki hakattuu ria i taha ma te kakkake aia raa.

³² Tesaaita Anau e me kissauria iaruna no haere itaha ma te maarama nei raa, Anau e me ki hakattaki mai na tama hakaatoa i te maarama nei raa ki haere Anau.”

³³ Jisas e tattara ake peenei ki huri ake te mate ia ma na hakalono lihu Aia.

³⁴ Kito te kanohenua raa ki meake, “Na tuua taatou raa e tattara mai ma te Mesaia raa e me ki noho tahi roo. Kaa Akoe e tattara peehee ma te Tamariki te Tama nei e me ki ssauria iaruna? Tena kaa koai te Tamariki te Tama nei naa?”

³⁵ Kito Jisas ki meake, “Te Maahina raa e me ki noho ma kootou paasaaita koi. Kootou ki hahaere te saaita te Maahina raa e noho ma kootou, ki se lavaa te pouri raa te haere atu no uhi kootou; maitaname te tama e hahaere i roto te pouri raa se iroa te kina aia e haere raa.

³⁶ Hakattina i te Maahina raa, te saaita te Maahina raa e noho ma kootou, tena kootou e me ki mee pera ma ni tama te maahina.”

Na Jiu raa se hakattina

Jisas e tattara ake na tattara nei no oti, tena Aia ki haere no mmuni i taha ma na tama raa.

³⁷ Niaina roo ma Jisas e ppena na mirakol nei i mua na karemata na tama raa, e meia na tama raa se hakattina koi iaa Jisas,

³⁸ tena hea profet Aisaia ni tattara raa ku huri mai no hakamaoni ma:

“TeAriki, koai te tama e hakattina na tattara maatou e tattara ake raa?

TeAriki e huri ake na mahi Aia raa aii?”

³⁹ Tena na tama raa se lavaa te hakattina e mee Aisaia e tattara hoki ma:

40 “TeAtua e mee na karemata na tama raa no sseni, tena ki ppui na hakataakoto na tama raa, ki se lavaa na karemata na tama raa te kkite, tena na kapuroro na tama raa se lavaa te illoa, tena TeAtua e mee ma na tama raa se lavaa te oo ake Aia, ma ki tokonaki Tama raa na tama raa.”

41 Aisaia e tattara peenei, maitaname aia e kite na mahi hai mmahi Jisas; tera hea aia e tattara i te vahi Tama raa.

42 Niaina ma e tammaki na tama hakamattua na Jiu raa e hakattina iaa Jisas, e meia laatou se hihhai ki tattara ma ki llono na tama e mee laatou e mattaku na Farisi raa; ma ka oti na tama raa ku hakatuu laatou i taha ma te hare lotu.

43 Na Farisi raa e mannatu ma na tama ki hakammaha koi laatou, tena laatou se mannatu hoki ma TeAtua ki hakammaha laatou.

Na tattara hakatonutonu Jisas

44 Jisas e tattara ake hakamaroa ma, “Te tama e hakatina Anauraa se mee ma e hakatina koi Anau, e meia aia e hakatina hoki te Tama e kauna ria mai Anauraa.

45 Ia te tama e kite Anauraa e kite hoki te Tama e kauna ria mai Anauraa.

46 Anau e hamai iroto te maarama nei pera ma he maahina, ki se lavaa na tama hakaatoa e hakattina Anauraa tennoho koi iroto te pouri raa.

47 Kame he tama e rono na tattara Anauraa no setautari; Anau se lavaa te hakatonutonu te tama naa. Anau se hamai ki hakatonutonu te maarama nei, e meia Anau e hamai ki tokonaki te maarama nei.

48 Na tama se hihhai Anau, ia se hihhai hoki ki too na tattara Anau raa e isi te Tama hokotahi e me ki hakatonutonu laatou. Na tattara Anau e tattara raa ko na tattara tera e me ki hakatonutonu laatou i te aho hakaoti raa!

49 Te tattara nei e hakamaoni, maitaname Anau se tattara ina mahi Anau Hokonnau, e meia te Tamana nikauna ria mai Anau raa e tattara mai hea Anau e me ki tattara atu raa.

50 Tena Anau eiroa pera ma na tattara Aia raa ekou mai te ora e ora tahi. Tena na tattara Anau e tattara raa, ni tattara Tamana e tattara mai Anau ki tattara atu.”

13

Jisas e huhui na tapuvae na disaipol Aia

1 Teenaa ko te aho i mua te Kai te Pasova raa. Jisas eiroa pera ma tesaita Aia kumee ki tiaki te maarama nei no vaakai te Tamana raa ku tae mai. Aia na vahao hakaatoa elaoi na tama i roto te maarama nei tera e mee pera ma nitama roo Aia raa, tena Aia elaoi na tama raa haere no tae roo te hakaoti.

2 Jisas ma na disaipol Aia raa ennoho ma kikkai te hiahi. Emeia Satan ku oti te kouake te hakataakoto iaa Judas Iskariot, te tama Simon raa ma ki hakariake Jisas inatama haka-mattua raa.

3 Jisas eiroa pera ma te Tamana ekouake na mahi hakaatoa Aia, tena Aia eiroa pera ma Aia e hamai i TeAtua, tena e me ki vaakai i TeAtua.

4 Kito Jisas ki mahike i taha ma te tebol raa no ui te kaukahu Aia raa, tena ki nnoa te muri maro raa areha na paioro Aia.

5 Kito Aia ki nnini na vai raa i roto te paa kumete, tena kikaamata no huhui na tapuvae na disaipol raa, tena Aia ki hakapakupaku na tapuvae na tama raa ma te muri maro Aia e nnoa areha na paioro Aia raa.

6 Jisas e haere huhui na tapuvae na tama raa no tae ake Saimon Pita, tena Saimon Pita ki meake, "Te Ariki, Akoe e me ki huhui na tapuvae anau?"

7 Tena Jisas ki meake Pita, "Te saaita nei akoe se iroa hea Anau e ppena nei, e meia i muri akoe e me ki iroa."

8 Kito Pita ki meake, "Akoe selavaa roo te huhui na tapuvae anau he saaita!"

Tena Jisas ki meake, "Kame Anau se huhui na tapuvae akoe naa, tena akoe selavaa te mee pera ma he disaipol Anau."

9 Kito Saimon Pita ki meake, "Te Ariki, kame peenaa Akoe selavaa te huhui koi na tapuvae anau nei! Huhui hoki na rima ia ma te pohouru anau raa."

10 Tena Jisas ki meake, "Natama e kookou hakaatoa raa ku matahua roo, tena laatou ku setau hoki te kookou, e meia na tapuvae laatou raa ekkere koi. Kootou hakaatoa e matahua, e meia he tama hokotahi se matahua."

11 (Jisas ko nairoa roo avare tetama e me ki hakari ake Aia i natama hakamattua raa; tera hea Aia etattara ma, "Kootou hakaatoa e matahua, e meia he tama hokotahi koi se matahua.")

12 Jisas e huhui na tapuvae na disaipol raa no oti, tena Aia ki uru hakaraoi te kaukahu

Aia raa, tena ki vaakai no noho te kina Aia ni noho raa. Kito Aia ki meake, “Kootou e illoa hea Anau e ppena i kootou te saaita nei?

¹³ Kootou e kakanna Anau Rabai ia ma TeAriki, tena e tonu kootou te ppena peenaa, maitaname teenei Anau nei.

¹⁴ Anau TeAriki ia ma te Rabai kootou nei e huhui vahao nei koi na tapuvae kootou raa. Tena kootou hoki ki huhui na tapuvae kootou hokkootou.

¹⁵ Anau e huriatu hea kootou e me kippena raa, tena kootou e me kippena hea Anau ni ppena i kootou te saaita nei raa.

¹⁶ Anau e tattara atu te hakamaoni: te tama hehekau raa se hakamaatua i aruna te tama hakamaatua aia raa, tena na tama e kavekave na tattara raa se hakamattua i aruna te tama e kauna laatou raa.

¹⁷ Teenei kootou ku illoa te hakamaoni nei te saaita nei, tena kootou e me ki hihhia roo kame kootou e tauttari na mee nei.

¹⁸ “Anau se tattara kootou hakaatoa; Anau e iroa na tama Anau e hirihiri raa. Emeia na tattara iroto te Launiu Tapu nei e me ki hakamaoni,

‘Te tama e kaikkai hakapaa maaua na kai anau raa e me ki huri no haeo anau.’

¹⁹ Anau e tattara atu na mee nei i mua na mee nei e kapihi atu, tena te saaita na mee nei e kapihi atu raa, kootou e me ki hakattina pera ma, ‘Anau ko Nau koi’.

²⁰ Anau e tattara atu te hakamaoni; koai te tama e too hakaraoi te tama Anau e kauna raa e too hakaraoi hoki Anau, tena koai e too hakaraoi Anau e too hakaraoi hoki te Tama e kauna ria mai Anau raa.”

*Judas e me ki hakari ake Jisas i na tama haka-
mattua raa*

(Matiu 26.20–25; Mak 14.17–21; Luk 22.21–23)

²¹ Jisas e tattara ake peenei no oti, tena Aia ku tipuaina haeroo, kito Aia ki meake tahi koi na tama raa ma, “Anau e meatu te hakamaoni: he tama kootou e me ki hakari ake Anau i na tama hakamattua raa.”

²² Tena na disaipol raa ku oho no kirakira huri hokolaatou ma Jisas e tattara aii.

²³ Tena he disaipol hokotahi, te tama Jisas e hihai mahi raa, e noho taapiri ake Jisas.

²⁴ Kito Saimon Pita ki auna ake te tama raa, tena ki meake, “Vahiri atu Tama raa ma Aia e tattara aii.”

²⁵ Kito te disaipol raa ki haka pare atu te vahi Jisas raa no vahiri ake ma, “TeAriki, koai te tama naa?”

²⁶ Tena Jisas ki meake, “Anau e me kittoki ni haraoa i roto te hakamomoa raa, tena ku kou ake te tama naa; teenaa ko te tama Anau e tattara.” Kito Jisas ki too te muri haraoa raa no ttoki te hakamomoa raa, tena ki kou ake Judas, te tama Saimon Iskariot raa.

²⁷ Te saaita koi Judas ni too te haraoa raa, Satan kutau i roto aia. Kito Jisas ki meake tama raa, “Akoe ki vave ma hea akoe e me ki ppena raa!”

²⁸ Iaa se hai tama na disaipol raa e illoa ma Jisas e meake peeraa iaa Judas raea.

²⁹ E mee Judas ko te tama e rorohi te muri kopu na sileni raa, tena e isi na disaipol e mannatu ma Jisas e meake Judas ki haere no sui hea laatou e hihhai ki mee te kai raa, ia sei naa ku kou ake ni mee ma na tama hakaalloha raa.

³⁰ Judas e too te haraoa raa, tena ki haere i aho te saaita naa koi. Te mee raa ku poo.

Te tuaa vahao nei

³¹ Judas ku oti te haere, tena Jisas ki meake, “Te saaita nei kootou e me kikkite na mahi hai mmahi te Tamariki te Tama nei; te saaita nei Aia e me ki huri ake na mahi hai mmahi TeAtua raa i roto Aia.

³² Tena kame Aia e huri ake na mahi hai mmahi TeAtua raa i roto Aia, TeAtua e me ki huri ake hoki na mahi te Tamariki te Tama nei i roto Aia, tena Aia e me ki ppena koi peenei te vahao hokotahi nei.

³³ Aku tamalliki, Anau selavaa tennoho ma kootou saaita roroa hoki. Kootou e me kisese Anau; e meia Anau e meatu kootou te saaita nei hea Anau nimeake na tama haka-mattua na Jiu raa ma, ‘Kootou selavaa te oo i te kina Anau e me ki haere raa.’

³⁴ Tena te saaita nei Anau e me kikou atu te tuaa vahao nei: laoi te tama ma te tama. Tena kootou ki laoi te tama ma te tama e ssau pera ma Anau e laoi kootou.

³⁵ Kame kootou e laoi te tama ma te tama, tena na tama hakaatoa e me ki illoa pera ma kootou ni disaipol Anau.”

*Pita e kore e toru na vahao ma aia se iroa Jisas
(Matiu 26.31–35; Mak 14.27–31; Luk 22.31–34)*

³⁶ Kito Saimon Pita ki vahiri ake Jisas, “TeAriki, Akoe e me ki haere i hee?”

Tena Jisas ki meake, “Akoe selavaa te tautari mai Anau te saaita nei, e meia i muri akoe e me ki tautari mai Anau.”

37 Kito Pita ki meake, “TeAriki, aiea anau se lavaa te tautari Akoe te saaita nei naea? Anau e tanattana ki mate ma Akoe!”

38 Tena Jisas ki meake, “Akoe e tanattana hakamaoni ki mate ma Anau? Anau e meatu te hakamaoni: i mua te manu tane raa e tani te poo nei, akoe e me ki kore e toru na vahao pera ma akoe se iroa Anau.”

14

Jisas ko te mateara e haere te Tamana

1 Tena Jisas ki meake na disaipol raa, “Kootou ki se tipuaina no mamannatu tammaki. Kootou ki hakattina TeAtua, tena ku hakattina hoki Anau.

2 E tammaki roo na rum i roto te hare te Tamana Anauraa, tena Anau e me ki haere notanattana nikina ma kootou. Anau se lavaa te tattara atu peenei kame te mee nei se hakamaoni.

3 Imuri Anau kuoti te haere notanattana na kina kootou raa, tena Anau e me ki vaakai mai no too kootou ki oo taatou; ki noho kootou ma Anau i te kina Anau e noho raa.

4 Kootou e illoa te mateara e haere i te kina tera Anau e haere raa?”

5 Kito Tomas ki meake Jisas, “TeAriki, maatou se illoa te kina Akoe e haere naa; kaa maatou e me ki illoa peehee te mateara e haere notae i te kina naa?”

6 Tena Jisas ki meake Tomas, “Anau ko te Mateara, te Hakamaoni ia ma te Ora; Anau ko te mateara, tena se hai mateara peeraa hoki te tama e lavaa te tae Tamana.

⁷ Teenei kootou ku illoa Anau te saaita nei, tena kootou e me ki illoa hoki te Tamana, tena kaamata te saaita nei kootou ku illoa Tama raa, ia kootou ku oti te kkite Tama raa.”

⁸ Kito Filip ki meake Jisas, “TeAriki, huri mai te Tamana ki kkite maatou; teenaa koi hea maatou e hihhai.”

⁹ Tena Jisas ki meake, “Filip, Anau ennoho ma kootou taku saaita e roroa roo, tena kootou se ki illoa roo Anau? Na tama e kkite Anau raa e kkite Tamana. Tena, kaa kootou e mee mai ma, ‘Huri mai Tamana naea?’

¹⁰ Filip, akoe sehakatina pera ma Anau enoho i roto Tamana, tena Tamana enoho i roto Anau?” Tena Jisas ki meake na disaipol Aia raa ma, “Na tattara Anau etattara atu kootou raa seai ma ni tattara koi Anau. Te Tamana enoho tahi i roto Anau raa e ppena hea Aia e maanatu ki ppena raa.

¹¹ Kootou ki hakattina Anau te saaita Anau emeatu pera ma Anau enoho i roto Tamana, tena Tamana enoho i roto Anau. Kaa seai kootou ku hakattina e mee kootou e kkite na mee e llahi Anau ni ppena raa.

¹² Anau etattara atu te hakamaoni: na tama e hakattina Anau raa e me ki ppena na mee Anau ni ppena raa. Hakamaoni, na tama naa e me ki ppena na mee e llahi roo, maitaname Anau e me ki vaakai no nnoho Maaua ma Tamana.

¹³ Tena Anau eme ki ppena he mee peehee kootou e kainno mai i te inoa Anau, ki kkite na tama hakaatoa na mahi hai mmahi TeAtua tera te Tamariki Aia raa e isi.

¹⁴ Kame kootou e kainno mai ni mee peehee i te inoa Anau, tena Anau eme ki ppena hea

kootou e kainno mai raa.

Jisas e mee ma TeAnana Tapu e me ki hamai

¹⁵ “Kame kootou elaoi Anau, kootou eme ki tauttari na tuaa Anau raa.

¹⁶ Anau eme kikainnoake te Tamana Anauraa, tena Aia eme kikouatu teeraa Tokonaki, te Tamanaa eme kinnoho tahiroo ma kootou.

¹⁷ Te Tamanaa ko TeAnana Tapu tera eme kihakariatu te hakamaoni TeAtua raa. Te maarama nei selavaa te too Tamaraa, emee te maarama nei selavaa tekkite, ia te illoa Tamaraa. Emeia kootou e illoa Tamaraa, maitaname Aia enoho ma kootou, ia enoho hoki i roto kootou.

¹⁸ “Tesaaita Anau e haereraa, Anau selavaa te tiaki kootou kinnoho hokkootou; Anau eme ki vaakai mai kootou.

¹⁹ Se roroa te maarama nei ku selavaa tekkite Anau, emeia kootou eme kikkite Anau; emee Anau e ora, tena kootou hoki eme ki ora.

²⁰ Tesaaita te ahonaa etteihomai raa, kootou eme ki illoa pera ma Anau enoho i roto Tamana, tena kootou ennoho i roto Anau, e ssau pera ma Anau enoho i roto kootou.

²¹ “Natama ehakallono natuaa Anauraa, tena kitauttari natuaaraa ko natama elaoi Anau. Te Tamana Anauraa eme kilaoi na tama tera elaoi Anauraa; Anau hoki eme kilaoi na tamaraa, tena kuhuriake Anau Hokonnau i na tamaraa.”

²² Tena Judas (seai ma ko Judas Iskariot) kimeake, “TeAriki, Akoe eme kihurimai Akoe Hokkoe imaatou, kaa na tama i te maarama nei raa eme ki seai?”

23 Kito Jisas ki meake te tama raa, “Te tama e laoi Anau raa e me ki tauttari na akoako Anau. Te Tamana Anau raa e me kilaoi aia, tena Anau ma te Tamana Anau raa e me ki oo mai no nnoho ma te tama naa.

24 Te tama se laoi Anau raa se lavaa te tautari na akoako Anau. Tena na akoako kootou ni llono raa seai ma ni akoako Anau, emeia na akoako raa e oo mai Tamana, te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

25 “Anau ku oti te tattara atu na mee nei te saaita Anau ni nnoho ma kootou raa.

26 Te Anana Tapu, te Tokonaki kootou tera te Tamana e kauna ria atu kootou i te inoa Anau raa e me ki akoako atu kootou na mee roo hakaatoa, tena ku mee kootou ki mannatu na mee roo hakaatoa Anau ni tattara atu raa.

27 “Te noho laoi nei ko te mee Anau etiaiki ki nnoho ma kootou; te nei he noho laoi Anau tera Anau e kou atu kootou. Anau se kou atu pera ma na tiputipu te maarama nei kame e kou atu na mee raa. Auu se tipuaina no mamannatu tam-maki; ia auu se mattaku.

28 Kootou ellono Anau e tattara atu kootou, ‘Anau eme ki haere, emeia Anau eme ki vaakai mai kootou.’ Kame kootou e laoi Anau, tena kootou eme ki hihhia, maitaname Anau eme ki haere te Tamana Anau raa, emee Aia e hakanaaniu i aruna Anau.

29 Anau e tattara atu kootou na mee nei va-hao nei i mua na mee nei e me ki kapihi atu raa, tena te saaita na mee nei e kapihi atu raa, kootou e me ki hakattina.

30 Anau se lavaa te tattara ma kootou ki roroa hoki, maitaname te tama hakamaatua

te maarama nei raa ku hamai. Tama raa se isi na mahi aia i aruna Anau,

³¹ e meia te maarama nei e tau te illoa pera ma Anau elaoi te Tamana; tera hea Anau e ppena na mee hakaatoa Aia e mee mai Anau ki ppena raa.

“Oo mai, taatou ki oo i taha ma te kina nei.

15

Jisas ko te laakau vain hakamaoni

¹ “Anau ko telaakau vain hakamaoni, tena te Tamana Anau raa ko te Tama te paupaku raa.

² Tama raa e me ki ttuu i taha na raraa Anau tera se hhua na hua raa, tena ku verevere hakaraoi na raraa tera e hhua na hua raa ki attea ki hhua tammaki na hua.

³ Kootou kuoti te matahua e mee na akoako Anau ni kou atu kootou raa.

⁴ Hukui tahi ma Anau, tena Anau e me ki hukui tahi ma kootou. Teraraa hokoia selavaa te hua na hua, teraraa raa e me ki hua koi kame aia e mmau ma te laakau vain raa. Tena kootou hoki selavaa te hua na hua kame kootou se hukui ma Anau.

⁵ “Anau ko telaakau vain, tena kootou ko na raraa. Natama tera e hukui ma Anau, tena Anau e hukui ma laatou raa e me ki hhua tammaki na hua; maitaname kootou selavaa te ppena ni mee kame Anau sei.

⁶ Tetama se hukui ma Anau raa e me ki peesia ria pera ma heraraa ki moe no pakupaku; na raraa peenei raa e me ki hakkutu ria no lletu i roto te ahi ki vvela raa.

⁷ Kame kootou e hukui ma Anau, tena na uata Anau raa e mmoe i roto kootou, tena kootou

e lavaa te kainno mai ni mee peehee kootou e hihhai, tena kootou e me ki too na mee naa.

⁸ Na hua kootou e hhua raa e huri ake na mahi hai mmahi te Tamana Anau raa; tera hea kootou e mee pera ma ni disaipol Anau.

⁹ “Anau e laoi kootou pera ma te Tamana e laoi Anau; hukui tahi ma Anau ki laoi Anau kootou.

¹⁰ Kame kootou e tauttari na tattara Anau raa, tena kootou e me ki nnoho i roto te laoi Anau raa, essau pera ma Anau e tautari na tattara te Tamana Anau raa, tena Anau enoho i roto te laoi Aia.

¹¹ “Anau e tattara atu na mee nei ma ki moe te hihia Anau raa i roto kootou, tena kootou e me ki hihhia hakamaoni.

¹² Tetuaa Anau raa e mee peenei: laoi tetama ma tetama, essau pera ma Anau e laoi kootou raa.

¹³ Telaoi erahiroo tetama e lavaa te isi ki tokonaki na soa aia raa ko te ora aia.

¹⁴ Tena kootou e me ki mee pera ma ni soa Anau kame kootou e ppena hea Anau ni tattara atu raa.

¹⁵ Anau kuse lavaa hoki te kanna kootou pera ma ni tama hehekau, maitaname na tama hehekau raa se illoa hea tetama hakamaatua laatou raa e hihai. Emeia Anau e kanna kootou pera ma ni soa Anau, maitaname Anau ku oti te tattara atu na mee hakaatoa Anau e rono te Tamana Anau raa e tattara mai.

¹⁶ Kootou se hirihiri Anau; Anau ni hirihiri kootou, tena kitini kootou ki oo no hhua tam-maki na hua, na hua tera e me ki mmoe tahi raa. Tena te Tamana e me kikou atu kootou niaa kootou e kainno ake Aia i te inoa Anau.

17 Teenei te tuaa Anau e meatu kootou: laoi te tama ma te tama.

Te kiri lloto na tama te maarama nei

18 “Kame na tama te maarama nei e kiri lloto kootou, tena kootou ki mannatu pera ma laatou e kiri lloto Anau i mua.

19 Kame kootou e tauttari na tiputipu te maarama nei raa, tena na tama te maarama nei raa e me ki hihai roo kootou pera ma ni tama roo laatou. Emeia Anau ni hirihiri kootou ki oo mai i taha ma te maarama nei, tena kootou seai ma ni tama te maarama nei; tera hea na tama te maarama nei raa e kiri lloto kootou.

20 Mannatu hea Anau ni tattara atu kootou raa: ‘Na tama hehekau raa se hakamattua i aruna na tama hakamattua laatou raa.’ Kame na tama raa e kou mai na hakalono llihu Anau, tena na tama raa e me ki kou atu hoki na hakalono llihu kootou; kame laatou e hakallono na akoako Anau raa, tena na tama raa e me ki hakallono hoki na akoako kootou raa.

21 Emeia na tama raa e me ki ppena na mee nei hakaatoa i kootou, e mee kootou ni tama Anau, tena laatou hoki se illoa te Tama ni kauna ria mai Anau raa.

22 Na tama raa selavaa te mannatu ma laatou e haisara, ia peeraa Anau ki se hamai no tattara ake na tama raa, peeraa vahao nei na tama raa selavaa te tattara huhu na haisara laatou raa.

23 Na tama e kiri lloto Anau raa e kiri lloto hoki te Tamana Anau raa.

24 Na tama raa selavaa te mannatu ma laatou e haisara peeraa Anau ki se hamai no ppena i mua na karemata laatou raa na mee tera

se hai tama hoki nippena raa, tena na tama raa ni kkite na mee Anau nippena raa, tena laatou ku kiri lloto Anau ma te Tamana Anau raa.

²⁵ Emeia na me nei e me ki kapihi atu ki mee natattara emmau i roto na tuaa nei raa ki hakamaoni: 'Na tama raa elloto vare koi Anau.'

²⁶ "Te Tokonaki e me ki hamai, teenaa ko Te Anana Tapu tera e hamai i Te Atua raa, tena Aia e me ki hakari mai te hakamaoni Tamana. Anau e me ki kauna ria atu Te Anana Tapu ennoho laua ma Tamana raa, tena Aia e me ki tattara atu kootou i te vahi Anau.

²⁷ Tena kootou hoki e me ki tattara i te vahi Anau, maitaname kootou ninnoho ma Anau i te kaamata roo.

16

¹ "Anau ku oti te tattara atu na me nei, ki selavaa kootou te tiaki na hakattina kootou raa.

² Kootou e me ki hakattuuria itaha ma na hare lotu, tena eisi tesaaita koi hamai tera na tama e me kitaa kootou nommateraa e me ki mannatu ma laatou eppena hea Te Atua e hihai.

³ Natama e me kippena na me nei i kootou, maitaname laatou se illoa Anau ia ma te Tamana Anau raa.

⁴ Emeia Anau ku oti te tattara atu kootou, maitaname eisi tesaaita e me kitae atu, tena kootou e me kikkite na tama raa eppena na me nei, tena kootou e me ki mannatu hea Anau ni tattara atu kootou raa.

Na uata Te Anana Tapu

“Anau ni se tattara atu na mee nei i te kaamata roo e mee Anau e nnoho ma kootou.

⁵ Emeia te saaita nei, Anau eme ki vaakai i te Tama tera ni kauna ria mai Anau raa, e meia se hai tama kootou e vahiri mai Anau ma Anau e me ki haere i hee.

⁶ Emeia te nei Anau kuoti te tattara atu kootou nei, tena kootou eme ki alloha roo i roto kootou.

⁷ Emeia Anau e tattara atu te hakamaoni: e me kitauareka ma kootou kame Anau e haere itaha, maitaname kame Anau se haere itaha, te Tokonaki raa selavaa te hamai. Emeia kame Anau e haere itaha, tena Anau eme ki kauna ria mai te Tokonaki raa ki hamai no nnoho ma kootou.

⁸ Tena te saaita Aia e hamai raa, Aia eme ki huri ake na tama hakaatoa te maarama nei raa te hakamaoni pera ma laatou e ssara i te vahi na haissara iama hea etonu iama te hakatonutonu TeAtua i na tama raa.

⁹ Na tama raa e ssara i te vahi na hai sara, maitaname na tama raa se hakattina i Anau;

¹⁰ na tama raa e ssara i te vahi na mee e ttonu, maitaname Anau eme ki vaakai i te Tamana Anau raa, tena kootou selavaa hoki te kkite Anau;

¹¹ tena na hakataakoto na tama raa e ssara i te vahi na tama TeAtua eme ki hakatonutonu raa, maitaname TeAtua kuoti te hakatonutonu te tama hakamaatua i te maarama nei raa. *

¹² “Anau e isi tammaki roo na mee ki tattara atu kootou, e meia na mee nei e me ki tammaki roo ma kootou te amo te saaita nei.

* **16:11 16.11** te tama hakamaatua i te maarama nei raa ko Satan

¹³ Tena te saaita TeAnana Tapu raa e hamai raa, Aia e me ki huri atu te hakamaoni TeAtua, tena Aia e me ki hakattaki kootou killoa te hakamaoni na mee roo hakaatoa. Tama raa selavaa te tattara i na mahi Aia Hokoia, e meia Tama raa e me ki tattara atu kootou hea Aia e ronora, tena Aia e me ki tattara atu kootou na mee tera e me ki oo mai i muri raa.

¹⁴ Tama raa e me ki huri atu kootou na mahi hai mmahi Anau, maitaname Aia e me ki too hea Anau ni tattara ake Aia raa no tattara atu kootou.

¹⁵ Na mee hakaatoa te Tamana Anau raa e isi raa ni mee Anau; tera hea Anau e tattara atu pera ma TeAnana Tapu raa e me ki too hea Anau e tattara ake Aia ki tattara atu kootou raa.

Te alloha ia ma te hihhia

¹⁶ “Seroroa kootou e me ki selavaa tekkite Anau, tena seroroa hoki kootou e me ki kkite Anau.”

¹⁷ Tena e isi na disaipol ku vahihhiri hokolaa-tou ma, “Te hakataakoto te tattara nei raa e mee maea? Tama raa e tattara mai taatou ma se roroa taatou e me ki sekkite Aia, tena se roroa hoki taatou e me ki kkite Aia, tena Aia e tattara hoki ma, ‘Na mee nei e mee raa e mee Anau e me ki haere te Tamana Anau raa.’

¹⁸ Tetattara ma ‘seroroaraa’ e mee maea? Taatou se illoa hea Tama raa e tattara mai taatou raa.”

¹⁹ Jisas e iroa ma na disaipol raa e mee ma ki vahiri ake Aia, kito Aia ki meake na tama raa, “Anau e meatu kootou, ‘Seroroa kootou e me ki sekkite Anau, tena se roroa hoki kootou e me ki kkite Anau.’ Teenei hea kootou e vahihhiri hokkootou?”

²⁰ Anau e tattara atu te hakamaoni: kootou e me ki alloha no tanittani hakamaroa roo, e meia

na tama te maarama nei raa e me ki hihhia; kootou e me ki alloha, e meia ki oti na alloha naa ku huri no hihhia.

²¹ Te hine ku taapiri ki mamaoha raa e me ki aroha aia hokoia, maitaname te saaita te hakalono llihu aia raa ku tae ake; e meia te saaita te tamariki raa e hopo raa, te hine raa e me ki ssiri na hakalono llihu aia raa hakaatoa, maitaname aia ku hihia e mee te tamariki raa ku haanau iho i te maarama nei.

²² Teenei hea e nnoho ma kootou te aho nei: kootou e me ki alloha, e meia Anau e me ki kite kootou hakaraoi, tena kootou e me ki hihhia roo i roto na hatu manava kootou, teenei ko te hihia tera se hai tama e lavaa te ui i taha ma kootou.

²³ “Te saaita te aho naa e tae mai raa, kootou e me ki selavaa te kainno mai Anau ni mee pee-hee. Anau e tattara atu te hakamaoni: Te Tamana e me ki kou atu niaa kootou e kainno ake Aia i te inoa Anau.

²⁴ I mua, kootou se hai tama e kainno ake TeA-tua i te inoa Anau niaa kootou e hihhai, ia kainno tena kootou e me ki too kilavaa kootou te too te hihia hakamaoni.

Namahi Jisas eraka iaruna namahi te maarama nei

²⁵ “Anau e tattara atu kootou na mee nei i na tattara hurihuri. E meia e isi te saaita e me ki tae mai, tena Anau selavaa te tattara atu na tattara hurihuri, e meia Anau e me ki tattara hakamatahua atu kootou i te vahi te Tamana.

²⁶ Te saaita te aho naa e tae mai raa, kootou e me ki kainno ake Tamaraa na mee i te inoa Anau, tena Anau se tattara atu ma Anau e me ki kainno ake Tamaraa ma kootou,

²⁷ maitaname te Tamana Hokoia e laoi kootou. Aia e laoi kootou maitaname kootou e laoi Anau, tena ki hakattina pera ma Anau e hamai TeAtua.

²⁸ Anau e hamai Tamana no tae mai i te maarama nei. Tena vahao nei Anau e me ki tiaki te maarama nei no vaakai muri te Tamana Anau raa.”

²⁹ Tena na disaipol Aia raa ki meake Jisas ma, “Te saaita nei Akoe ku tattara hakamatahua mai, tena Akoe ku se tattara na tattara hurihuri.

³⁰ Te saaita nei maatou ku illoa pera ma Akoe e iroa roo namee hakaatoa; Akoe e iroa na hakataakoto na tama hakaatoa niaina laatou se vahiri atu Akoe. Te mee nei e mee maatou no hakattina pera ma Akoe e hamai TeAtua.”

³¹ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Kootou ku hakattina roo te saaita nei?

³² Eisi te saaita e me ki tae mai, tena te saaita naa ku tae mai, teenaa ko te saaita kootou hakaatoa e me ki maaseu huri no huro na matakaina kootou raa, tena kutiaki Anau ki noho Hokonnau. Emeia Anau se mee ma Anau e noho Hokonnau, maitaname Tamana e noho i roto Anau.

³³ Anau e tattara te mee nei kilavaa kootou te noho taravare e mee kootou e hukui ma Anau. Na tama te maarama nei raa e me ki mee kootou ki hakalononlihu. Emeia kootou ki se mattaku! Anau ku oti te seu na mahi te maarama nei!”

17

Jisas e lotu ki tokonaki na disaipol Aia

¹ Jisas e tattara ake na tattara Aia raa no oti, tena Aia kikkira i te vaelani nolotu ma, “Tamana, te saaita Anau e me

ki hakalono llihu raa ku tae mai. Huri ake na mahi hai mmahi te Tamariki Akoe raa, ki lavaa te Tamariki Akoe raa te huri ake na mahi hai mmahi Akoe raa.

² Maitaname Akoe e kou mai Anau na mahi ki hakamaatua i aruna na tama roo hakaatoa ma kilavaa Anau te kou ake te ora e ora tahi raa i na tama Akoe ni kou mai Anau raa.

³ Tena te hakataakoto te ora e ora tahi raa e mee na tama ki illoa Akoe; TeAtua hokotahi tera e hakamaoni raa, ia ki illoa hoki Jisas Kraiss, te Tama Akoe ni kauna ria mai raa.

⁴ Anau ku oti te huri ake na mahi hai mmahi Akoe raa i te maarama nei; Anau ku oti te ppena na uata hakaatoa Akoe ni kou mai Anau ki ppena raa.

⁵ Tamana! Kou mai na mahi hai mmahi Akoe raa vahao nei Akoe koi noho ma Anau, kou mai na mahi e ssau pera ma na mahi Anau ni isi te saaita Anau ni noho ma Akoe imua te maarama nei ni tipu ake raa.

⁶ “Anau e tattara ake na tama Akoe ni kou mai i roto te maarama nei raa no illoa mai Akoe. Na tama raa ni tama Akoe, tena Akoe e kou mai na tama raa i Anau. Na tama raa e hakallono roo na tattara Akoe raa,

⁷ tena te saaita nei laatou ku illoa pera ma na mee hakaatoa Akoe ni kou mai Anau raa ni mee e oo mai Akoe.

⁸ Anau e tattara ake no llono na tama raa na tattara Akoe ni kou mai Anau raa, tena na tama raa ku too na tattara raa; na tama raa e illoa pera ma Anau e hamai Akoe, tena laatou e hakattina hoki pera ma Akoe e kauna ria mai Anau.

⁹ “Anau e lotu ma na tama raa. Anau se lotu ma na tama te maarama nei hakaatoa, e meia Anau

e lotu ma na tama koi Akoe ni kou mai Anau raa, maitaname na tama raa ni tama Akoe.

¹⁰ Na mee hakaatoa Anau e isi raa ni mee Akoe, tena na mee hakaatoa Akoe e isi raa ni mee Anau, tena na mee raa e me ki huri ake na mahi Anau.

¹¹ Tena te saaita nei Anau e me ki vaakai atu Akoe; Anau kuse lavaa hoki te noho i roto te maarama nei, e meia na tama raa e me ki noho i te maarama nei. Tamana e Tapu! Rorohilaoui na tama raa ina mahi te inoa Akoe, teenaa ko te inoa Akoe ni kou mai Anau ma kilavaa na tama raa tennoho pera ma hekanohenua hokotahi, e ssau pera ma Taaua e hokotahi raa.

¹² Tesaaia Anau ennoho ma na tamaraa, Anau erorohi hakaraoui na tamaraa ina mahi te inoa Akoe, teenaa ko te inoa Akoe ni kou mai Anau raa. Anau e rorohi hakappuru na tama raa, tena se haitama na tamaraa nillano, e meia te tama koi e tau te rano raa e me ki rano, ki mee na tattara te Launiu Tapu raa ki hakamaoni.

¹³ Tena te saaita nei, Anau ku haere atu Akoe, tena Anau e tattara na tattara nei i te maarama nei kilavaa na tama raa te hihhia hakamaoni roo i roto na hatu manava laatou.

¹⁴ Anau e kou ake na tattara Akoe raa no llono na tamaraa, tena na tama te maarama nei raa ku se hihhai na tamaraa, maitaname na hakataakoto na tamaraa se hakanatahi pera ma na hakataakoto na tama te maarama nei raa, e ssau pera ma na hakataakoto Anau raa se hakanatahi ma na hakataakoto na tama te maarama nei raa.

¹⁵ Anau se kainno atu Akoe ki too na tamaraa itaha ma te maarama nei, e meia Anau e kainno atu Akoe ki rorohilaoui na tamaraa i taha

ma na mahi Satan.

¹⁶ Na tama raa seai ma ni tama te maarama nei, essau pera ma Anau seai ma he tama te maarama nei.

¹⁷ Na tattara Akoe raa e hakamaoni, tena Akoe ku hakatapu na ora na tama raa i na mahi na tattara hakamaoni Akoe raa.

¹⁸ Anau e kauna na tama raa ki oo vaa roto te maarama nei, essau pera ma Akoe ni kauna ria mai Anau ki hamai i te maarama nei raa.

¹⁹ Tena ku tokonaki na tama raa. Anau e hoki atu te ora Anau raa ki hehekau ma Akoe, ki lavaa na tama raa te hoki atu hoki na ora laa-tou raa ki hehekau ma Akoe.

²⁰ “Anau selotuatu ma kitokonaki koi na tama nei, emeia kitokonaki hoki na tama tera e hakattina Anau i na tattara laatou raa.

²¹ Anau elotu ma na tama raa ki nnoho pera ma he kanohenua hokotahi. Tamana! Tokonaki na tama raa ki nnoho i roto Taaua, ki lavaa na tama te maarama nei raa te hakattina pera ma Akoe e kauna ria mai Anau.

²² Anau e kou ake na tama raa na mahi pera ma na mahi Akoe nikou mai Anau raa, ia kilavaa hoki na tama raa te hukui no hokotahi, essau pera ma Taaua e hokotahi raa:

²³ Anau enoho i roto na tama raa, tena Akoe enoho i roto Anau kitokonaki na tama raa ki hukui hakamaoni no hokotahi, ia kilavaa na tama te maarama nei raa te illoa pera ma Akoe e kauna ria mai Anau, tena ki illoa hoki pera ma Akoe elaoi laatou pera ma Akoe elaoi Anau raa.

²⁴ “Tamana! Akoe e kou mai na tama raa i Anau, tena Anau e hihai ma na tama raa

kinnoho itekina Anau enohoraa kilavaa na tama raa tekkite na mahi haimmahi Anauraa, teenaa ko na mahi haimmahi Akoe nikou mai Anauraa, maitaname Akoe elaoi Anau imua te maarama nei ni tipu ake.

²⁵ “Tamana e Tonu tahi! Na tama te maarama nei raa se illoa Akoe, emeia Anau eiroa Akoe, tena na tama Akoe e kou mai Anauraa e illoa ma Akoe e kauna ria mai Anau.

²⁶ Anau e tattara ake na tama raa no illoa Akoe, tena Anau eme kitauhano teppena peenei, kilavaa telaoi Akoe Anauraa temoe iroto na tama raa, tena Anau hoki kinoho iroto na tama raa.”

18

Jisas ku hakapiki ria

(Matiu 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Te saaita Jisas nilotu no oti, Aia ku haere ma na disaipol Aia raa iteeraa vahi te Riva Kidron. Tena eisi te paupaku ehomo na oliv etuu itekina raa, tena Jisas ma na disaipol Aia raa ki oo iroto te paupaku raa.

² Judas, tetama eme ki hakari ake Jisas raa eiroa te paupaku raa, maitaname Jisas ekkutu tammaki na vahao ma na disaipol Aia raa itekina raa.

³ Kito Judas ki haere ake ma na soldia i Rom raa hakapaa ma na soldia elollohi te Hare Tapu tera na maatua hakananniu ia ma na Farisi raa ni kauna ria ki oo ake raa, tena na tama raa e oo ake ma na haana laatou raa, na lamu ia ma na laiti.

⁴ Jisas eiroa nameeroo hakaatoa tera eme kikapihi ake Aia tepoo naa, tena Jisas

ki haere atu no vahiri ake na tama raa, “Koai te tama kootou e sесеe naa?”

⁵ Kito na tama raa ki meake, “Jisas te tama i Nasaret raa.”

Tena Jisas ki meake, “Teenei Anau nei.”

Judas te tama sakkino raa e tuu i te kina raa ma na soldia raa.

⁶ Te saaita Jisas ni meake ma, “Teenei Anau nei,” na tama raa ku horo muri no haina i raro.

⁷ Tena Jisas ki vahiri ake hakaraoi hoki ma, “Koai te tama kootou e sесеe naa?”

Kito na tama raa ki meake, “Jisas te tama i Nasaret raa.”

⁸ Tena Jisas ki meake, “Anau ku oti te meatu pera ma teenei Anau nei. Tena kame kootou e sесеe koi Anau, kootou ku tiaki na tama nei ki oo.”

⁹ (Jisas e tattara ake peenei ma ki mee na tattara Aia ni tattara ake i mua raa ki hakamaoni: “Tamana, se hai tama na tama Akoe ni kou mai Anau raa e me killano.”)

¹⁰ Tena Saimon Pita, te tama e isi te paraamoaraa ku uhu te paraamoaraa no ttuu te katarina te vahi laaua te tama hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa no hopo. Te inoa te tama hehekau raa ko Malkus.

¹¹ Kito Jisas ki meake Pita, “Tuku te paraamoaraa i te kina Akoe ni too raa! Akoe e maanatu ma Anau ki selavaa te unu te kapu na hakalono llihu te Tamana raa ni kou mai Anau?”

Jisas e tuu i mua Anas

¹² Tena na soldia i Rom raa hakapaa ma te soldia hakamaatua ia ma soldia na Jiu raa ku hakapiki Jisas no haihai,

¹³ tena kitoo Tama raa no kkave ia Anas raa imua. Anas ko te hinaona tanata Kaiafas, te pohouru hakanaaniu na maatua te hetau naa.

¹⁴ Teeraa ko Kaiafas ni tattara ake na tama hakamattua na Jiu raa ma etauareka te tama hokotahi ki mate ma na tama hakaatoa raa.

Pita e kore ma aia se iroa Jisas

(Matiu 26.69–70; Mak 14.66–68; Luk 22.55–57)

¹⁵ Saimon Pita laua ma teeraa disaipol ku tauttari Jisas. Te pohouru hakanaaniu na maatua raa e iroa laoi roo teraa disaipol, kito te disaipol raa ki haere i hare ma Jisas i te kina te hare te pohouru hakanaaniu na maatua raa,

¹⁶ e meia Pita e hakattari mai i aho. Tena teeraa disaipol ki vaakai i aho no tattara ake te taukupu e tuu te totoka raa, tena aia ki too Pita no kkave i hare.

¹⁷ Kito te taukupu e tuu te totoka raa ki meake Pita, “Ako e hoki he disaipol te Tama raa kaa seai?”

Tena Pita ki meake, “Seai, anau seai.”

¹⁸ Te poo naa e haumallii, tena na tama hehekau raa e hakaura te ahi, tena ki ttuu alleha te ahi raa no hakamamahana. Kito Pita ki haere atu no ttuu ma na tama raa no hakamamahana hoki.

Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku lahulahu Jisas

(Matiu 26.59–66; Mak 14.55–64; Luk 22.66–71)

19 Te pohouru hakanaaniu na maatua raa ku vahiri ake Jisas ite vahi na disaipol ia ma na akoako Aia raa.

20 Tena Jisas kimeake, “Anau na vahao tahi etuu imua na tama hakaatoa notattara; Anau e mee na akoako Anau raa i roto na harelotu na Jiu ia ma te Hare Tapu, tena i na kina na tama hakaatoa ekkutu tahiraa. Anau se hai vahao e tattara hemuu na tattara Anau raa.

21 Aiea, kaa kootou evahiri mai Anau naea? Vahiri atu na tama tera ellono na tattara Anau raa. Vahiri ake na tama raa ma ni tattara peehee Anau e tattara raa, maitaname na tama raa e illoa hea Anau e tattara ake laatou raa.”

22 Tesaaita Jisas nimeake peeneiraa, tena he soldia hokotahi kuppaa na patikauvae Tama raa, tena kimeake, “Ako e lavaa roo te tattara ake peenaa ite pohouru hakanaaniu na maatua raa?”

23 Kito Jisas kimeake, “Kame Anau eisi te tattara sakkino nippehi, tena akoe ku meake killono na tama nei hakaatoa te tattara naa. Emeia kame na tattara Anau raa ettonu koi, tena kaa akoe eppaa Anau naea?”

24 Jisas koi haiharia koi, tena Anas kikkave Jisas iaa Kaiafas, te pohouru hakanaaniu na maatua raa.

Pita ku kore hakaraoi hoki ma aia se iroa Jisas (Matiu 26.71–75; Mak 14.69–72; Luk 22.58–62)

25 Pita koi tuu koi ite kina te ahiraa no hakamamahana. Kito alaa tama kimeake, “Ako e seai ma he disaipol hoki te Tama raa?”

Emeia Pita e kore hoki, tena kimeake, “Seai, anau seai.”

26 He tama hehekau te pohouru hakanaaniu na maatua raa, ia he tama hoki e lave te tama Pita ni ttuu te katarina no hopo raa ku meake, “Aiea anau se kite akoe ni tuu ma te Tama raa i roto te paupaku?”

27 Kito Pita ki kore hakaraoi hoki, tena ki meake, “Seai.” Te saaita naa koi te manu tane raa ku tani.

Jisas e tuu i mua Pailat

(*Matiu 27.1-2; 27.11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5*)

28 Te tahata roo na soldia raa ku too Jisas i te hare Kaiafas raa no kkave i te hare te tama hakamaatua te taumani i Rom raa. Na tama hakamaatua na Jiura se oo i hare, maitaname laatou se hihai ma laatou ki isi na haisara i te vahi na tuua raa, ma kilavaa laatou te kkai te Kai te Pasova raa.

29 Kito Pailat ki haere iaho no vahiriake na tama raa, “Kootou ki tattara mai hea te Tama nei e ppena e ssara naa.”

30 Kito na tama raa ki meake, “Maatou se lavaa te kou mai te Tama nei iaa Akoe kame Aia ni se hai sara e ppena.”

31 Tena Pailat ki meake na tama raa, “Tena kootou hokkootou ki too Tama nei no hakatonutonu i te vahi na tuua kootou raa.”

Kito na tama raa ki vaakai ake ma, “Maatou e tapu te taa te tama ki mate.”

32 (Na mee nei e kapihi mai ki mee na tattara Jisas raa ki hakamaoni; na tattara Aia ni tattara ake na tama raa i te vahi te mate Aia raa.)

³³ Kito Pailat ki vaakai i hare no kanna ake Jisas, tena ki vahiri ake Tama raa, “Ako e ko te Tuku na Jiu?”

³⁴ Tena Jisas ki vahiri ake ma, “Te vahiri naa he vahiri koi ako e ma e isi na tama e tattara atu ako e i te vahi Anau?”

³⁵ Kito Pailat ki meake, “Ako e maanatu ma anau he Jiu? Teenaa ko na tama roo kootou naa ia ma na maatua hakananniu raa e kou mai Ako e i anau. Hea Ako e ni ppena?”

³⁶ Tena Jisas ki meake, “Te Hakamaatua ana Anau raa se tuu i te maarama nei; ia peeraa te Hakamaatua ana Anau raa ki tuu i te maarama nei, peera na tama tauttari Anau raa e me kippuhu ki selavaa kootou tetoo Anau no kkave inatama hakamattua na Jiu raa. Te Hakamaatua ana Anau raa se tuu i te maarama nei.”

³⁷ Kito Pailat ki vahiri ake Jisas, “Tena, kaa Ako e he tuku?”

Kito Jisas ki meake, “Ako e vahiri mai ma Anau he tuku. Anau e haanau mai i roto te maarama nei ma te hakataakoto hokotahi nei; ki tattara i te vahi te hakamaoni raa. Na tama e tauttari te hakamaoni raa e me ki hakallono Anau.”

³⁸ Kito Pailat ki meake, “Kaa te hakamaoni raa hea?”

Jisas ku mee ki taia ria ki mate

(Matiu 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Kito Pailat ki vaakai hakaraoi i aho no meake te kanohenua raa, “Anau se isi te mee e sara e lave ma ki taa Tama nei ki mate.

³⁹ Emeia i te vahi na tuua tera kootou e isi raa, na vahao na Kai na Pasova hakaatoa, anau e me

ki hakattana he tama karapusi hokotahi ma kootou. Kootou e hihhai ma anau ki hakattana ma kootou te Tuku na Jiu raa?"

⁴⁰ Kito te kanohenua raa ki vaa ake ma, "Seai, seai ma ko Tama naa! Maatou e hihhai Barabas!" (Barabas he tama taa tama.)

19

¹ Tena Pailat kikou ake Jisas i na soldia raa ki riki.

² Na soldia raa epena te hau inalaakau e tutuia raa, tena ki hakatau ake iaruna te pohouru Tama raa, tena na tama raa ki hakauru ake Jisas te kaukahu ettea pouri raa, ³ tena laatou ki oo ake no meake Tama raa ma, "Hakammaha te Tuku na Jiu!" Tena na tama raa ki oo ake no ppaa na maihu Tama raa.

⁴ Kito Pailat kivaakai ake hakaraoi iaho no meake te kanohenua raa, "Kira ake, anau e me ki kou mai Tama raa i aho ki kkite kootou pera ma anau seisi te mee e sara e lave kitaa Tama raa ki mate."

⁵ Kito Jisas ki hamai iaho, tena Aia kuhau te hau manamana, tena ki uru hoki te kaukahu ettea pouri. Kito Pailat ki meake na tama raa, "Kira ake! Teenei te Tama nei!"

⁶ Te saaita na maatua hakananniu raa laatou ma na soldia e lollohi te Hare Tapu raa ni kkite Jisas, na tama raa ku vaa ake ma, "Tii Tama naa iaruna te kros! Tii Tama naa iaruna te kros!"

Kito Pailat ki meake te kanohenua raa, "Kame peenaa; kootou hokkootou ku too Tama nei no ttii iaruna te kros. Anau se lave hea Tama nei e ppena e sara."

7 Tena te kanohenua raa ki meake hakaraoi, “Maatou eisi te tuua tera e mee ma te Tama nei etau te mate, maitaname Aia e tattara ma Aia he Tamariki TeAtua.”

8 Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, Aia ku matakuroo.

9 Tena aia ki vaakai i hare no vahiri ake Jisas, “Ako e he tama e hamai i hee?”

Emeia Jisas e tuu hemuu koi se tattara.

10 Kito Pailat ki meake Aia, “Ako e se hihai ki tattara mai Anau? Maanatu, anau e isi na mahi ki hakattana Ako e ki haere ia ma kittii Ako e i aruna te kros.”

11 Tena Jisas ki meake, “Ako e isi koi na mahi i aruna Anau e mee TeAtua e kou atu na mahi naa i ako e. Emeia te tama e kou atu Anau i na rima kootou raa e ppena te mee e haeo roo.”

12 Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, aia ku sесе he ara ma ki hakattana Tama raa ki haere. Emeia te kanohenua raa e vaa ake ma, “Kame ako e hakattana Tama naa ki haere, tena ako e hurimai pera ma ako e sei ma he soa te tuku i Rom raa! Te tama e tattara ma aia he tuku raa e hakataukaa ma te tuku i Rom!”

13 Te saaita Pailat ni rono na tattara nei, aia ku too Jisas nokkave i aho no hakanoho i aruna te tuai e hakatonotonu na tama tera e kanna ma, “Te Papa Hatu raa”. (Na Hibu raa e kanna te kina nei ma “Gabata”.)

14 Te mee raa ku taapiri ki tae telaa latea te aho naa, te aho i mua te aho te Kai te Pasova raa. Tena Pailat ki meake te kanohenua raa, “Teenei te Tuku kootou!”

15 Tena na tama raa ki vaa ake ma, “Taa Tama naa ki mate! Taa Tama naa ki mate! Tii Tama naa i aruna te kros!”

Kito Pailat ki meake te kanohenua raa, “Kootou e hihhai ma anau kittii te Tuku kootou raa i aruna te kros?”

Tena na maatua hakananniu raa ki meake, “Te tuku hokotahi koi maatou e isi raa ko te tuku i Rom!”

¹⁶ Tena Pailat ki too Jisas no kou ake na tama raa ki tii i aruna te kros.

Jisas ku ttii ria i aruna te korosi

(Matiu 27.32–44; Mak 15.21–32; Luk 23.26–43)

Kito na tama raa ki hakattaki Jisas.

¹⁷ Jisas e amo te kros Aia raa no haere notae i te kina e hui ma, “Te Kina te Ivi te Pohouru.” (Na Hibru raa e kanna te kina raa ma, “Golgota”.)

¹⁸ Na soldia raa e ttii Jisas i te kina raa, tena na tama raa kittii hoki tokorua na tama kailallao raa i na vahi, tena te kros Jisas e tuu lottonu na kros tokorua raa.

¹⁹ Pailat e taataa na tattara nei i aruna te hono, tena kittii te hono raa i aruna te kros. Teenei na tattara Pailat e taataa, “Jisas te Tama i Nasaret, te Tuku na Jiu.”

²⁰ Tammaki na tama e ppau na tattara raa, maitaname te kina na tama raa e ttii Jisas raa se mmao ma te matakaina e rahi raa. Na tattara nei e tatta in a tattara Hibru, Latin ia ma Grik.

²¹ Tena na maatua hakananniu raa ki meake Pailat, “Auu se taataa ma ‘Te Tuku na Jiu’, e meia taataa pera ma, ‘Te Tama nei e tattara ma, Anau ko te Tuku na Jiu.’ ”

²² Kito Pailat ki meake, “Hea anau e taataa tiaki ki mmau peenaa.”

²³ Na soldia raa e ttii roo Jisas no oti, tena laa-tou ki too na hekau Tama raa no vvae e haa

na tuhana kitau ma laatou tokohaa, te soldia hokotahi e too te tuhana aia. Na soldia raa e too hoki te kaukahu roroa tera e ttui koi te paamaro hokotahi, se hai kina e huhukui raa.

²⁴ Na soldia raa e tattara hokolaatou ma, “Taatou selavaa te saesae te kaukahu nei, taatou kittahao huhu na hatu kimmata ma koai e me kitoo te kaukahu nei.” Te mee nei e kapihi mai ki mee na tattara te Launiu Tapu raa ki hakamaoni:

“Na tama raa e vaevae na hekau Anau raa ma laatou, tena kittahao huhu na hatu ki too te kaukahu roroa Anau raa.”
Teenei hea na soldia raa e ppena.

²⁵ Te tinna Jisas raa, te taina te tinna Aia raa, Meri te avana Klopas raa, tena Meri te tama i Makdala raa e ttuu taapiri ake te kros Jisas raa.

²⁶ Jisas e kite te tinna Aia raa laua ma te disaipol Aia e hihhai mahi raa e ttuu i te kina raa, tena Aia ki meake te tinna Aia raa ma, “Teenei he tama Akoe.”

²⁷ Tena Aia ki meake te disaipol raa, “Teenei he tinna akoe.” Tena kaamata te saaita naa te disaipol raa kutoo Meri nonnoho laua i te hare Aia raa.

Te mate Jisas

(Matiu 27.45–56; Mak 15.33–41; Luk 23.44–49)

²⁸ Jisas e iroa pera ma te saaita nei na mee roo hakaatoa ku oti, tena kimee hea e mmau i roto te Launiu Tapu raa ki hakamaoni, tena Aia ki meake ma, “Anau hiunu.”

²⁹ Eisi te kumete e tuu i te kina raa e pii roo na wain e mmara; na soldia raa e too te spans raa

no ttoki i roto te wain raa, tena ki haihai te spans raa i te mata te laakau te hisop raa, tena ki ssau ake no tuku ake na maihu Tama raa.

³⁰ Jisas e mmiti te wain raa no pakupaku, tena ki meake, “Ku oti hakaatoa!”

Tena Aia ki huru te pohouru Aia raa no mate.

Te vahi manava Jisas raa ku vvanaria

³¹ Tena na tama hakamattua na Jiu raa ki meake Pailat ki hakattana laatou ki oo no kkoti na vae na tama etottoo iaruna na kros raa, tena kuturi iho na tinotama raa itaha ma na kros raa. Na tama hakamattua raa e meake e mee teeraa he aho rima, tena laatou se hihhai ma na tinotama raa ki tottoo te aho te Sabat raa, e mee te Sabat raa he aho e tapu.

³² Kito na soldia raa ki oo no kkoti na vae te tama kaamata raa, tena ki oo no kkoti na vae teeraa tama hoki tera nittii ria iteeraa vahi Jisas raa.

³³ Emeia te saaita laatou ni oo atu iaa Jisas raa, na soldia ku kkite pera ma Jisas ko na mate roo, tena laatou ni se kkoti na vae Tama raa.

³⁴ Tena he soldia hokotahi e taro te hika aia raa ite vahi manava Jisas, tena te saaita naa koi na toto ia ma na vairaa kukkoo iho itaha ma te vahi manava Tama raa.

³⁵ (Te tama nikite te mee nei raa ku haere tattara roo te mee nei ma kilavaa kootou te hakattina. Hea te tama raa e tattara raa e hakamaoni, tena aia hoki e iroa pera ma aia e tattara te hakamaoni.)

³⁶ Te mee nei e kapihi mai ki mee na tattara i roto te Launiu Tapu raa ki hakamaoni:

“Se isi na ivi Tama raa e me ki kottia ria.”

37 Tena eisi teeraa kina hoki emmau iroto te Launiu Tapu e mee ma,
 “Te kanohenua raa e me kikkira ake te Tama laa-
 tou ni ttoki raa.”

Josep ku too te tinotama Jisas

(Matiu 27.57–61; Mak 15.42–47; Luk 23.50–56)

38 Tena ki oti, Josep te tama te matakaina Ari-
 matea raa ku haere nomeake Pailat ma aia
 e lavaa te too te tinotama Jisas raa. (Josep he tama
 etautari hemuu na tiputipu Jisas, maitaname
 aia e matakua na tama hakamattua na Jiu raa.)
 Tena Pailat ki meake tama raa ki too te tinotama
 Jisas raa, tena Josep ki haere no ssau te tinotama
 Jisas raa i taha ma te kina raa.

39 Nikodimas, te tama ni haere kaamata
 no mmata Jisas i tepoo raa e oo laaua ma Josep,
 tena aia etoo nasanda ehilo ma narehu
 mannoni etaapa ma nialooraa no haere ma
 aia; te mmaha na mee raa e tae tipu toru na kilo.

40 Tokorua nataanata raa etoo te tinotama
 Jisas raa no amuhi nalloo ehilo ma narehu
 manoni raa, tena ki mmini te tinotama Jisas raa
 ma na paamaro. Teenei he tiputipu na Jiu raa
 te saaita laatou e tanattana ki tanu te tama.

41 E isi te paupaku e tuu i te kina Jisas ni taia ria
 no mate raa, ia e isi hoki te taruma etuu iroto
 te paupaku raa tera se hai tama nitanu iroto
 i mua.

42 Maitaname teenaa ko te aho i mua te Sabat,
 ia e mee te taruma raa e taapiri hoki, tena toko-
 rua raa ki oo no ppono te tinotama Jisas raa i roto
 te taruma raa*.

* 19:42 19.42 te taruma nei e keru te vahi te mouna hua

20

Jisas ku ora muri

(Matiu 28.1–8; Mak 16.1–8; Luk 24.1–12)

¹ Tahata roo te aho te latapu, te saaita te mee raa koi maru pouri, tena Meri te tama te matakaina Makdala raa ku haere i te taruma raa no kite pera ma te hatu nippui te taruma raa ku oti te hakatuperia itaha ma te totoka te taruma raa*.

² Tena te hine raa ki tere no mmata Saimon Pita laua ma te disaipol tera Jisas e hihai mahi raa, tena aia ki tattara ake tokorua raa ma, “Na tama raa ku oti te too te tinotama Te Ariki raa itaha ma te taruma raa, tena maatou ku se illoa i te kina na tama raa e tuku te tinotama Tama raa!”

³ Kito Pita laua ma teeraa disaipol ki oo i te taruma raa.

⁴ Tokorua raa e hai ma te huro, e meia teeraa disaipol e nahoro roo i aruna Pita, tena aia e tae kaamata i te taruma.

⁵ Tama raa seuru i roto te taruma raa hoki, e meia aia e haatiu koi no kite na paamaro ni mmini Jisas raa.

⁶ Tena Saimon Pita e tere mai i muri no haere tahiroo nou ru i roto te taruma raa. Pita e kite na paamaro ni mmini Jisas raa e mmoe i te kina raa,

⁷ ia te paamaro hoki na tama raa ni uhi te pohouru Jisas raa. Te paamaro raa se mmoe hakapaa ma na paamaro ni mmini

* **20:1 20.1** na henua raa e kkeri na taruma laatou raa i na kina e hatu e mmotu hua

te tinotama raa, e mea te paamaro raa e minimini no moe te kina aia hokoia.

⁸ Tena teeraa disaipol, te tama ni tae kaamata i te taruma raa ku uru atu i roto te taruma raa no kite te mmoe na mee raa, tena ki hakatina.

⁹ (E mea tokorua raa se illoa hakaraoi na tattara e mmau i roto te Launiu Tapu tera e mee ma te Tama raa e me ki ora muri i taha ma te mate raa.)

¹⁰ Tena tokorua na disaipol raa ki vakkai i hare.

*Jisas ku tuu ake ia Meri te hine i Makdala
(Matiu 28.9-10; Mak 16.9-11)*

¹¹ Meri e haere notuu notanitani i aho te taruma raa. Aia koitanitani koi, tena aia ku huru atu no kkira i roto te taruma raa

¹² no kite erua na ensel e uru na hekau makkini, tokorua raa ennoho i te kina te tinotama Jisas raa ni moe. Tokorua enoho, te tama i te kina te pohouru, tena teeraa tama enoho i te kina na vae raa.

¹³ Kito tokorua raa ki vahiri ake, “Ako e tanitani naea?”

Tena Meri ki meake, “Na tama raa e too te tinotama Te Ariki anau raa i taha, tena anau ku se iroa i te kina laatou etuku te tinotama Tama raa!”

¹⁴ Tena aia ki hakatike no kite Jisas ku tuu i te kina raa; e mea aia se iroa ma teeraa ko Jisas.

¹⁵ Kito Jisas ki vahiri ake ma, “Ako e tanitani naea? Ako e sесе aii?”

Meri ekkahu ma teeraa ko te tama te paupaku raa, kito aia ki meake te Tama raa, “Tama hakanaaniu, kame ako e too te tinotama Tama raa i taha, tena ako ku hakari mai anau

i te kina akoe e tuku te tinotama Tama raa, ki haere anau no too te tinotama raa.”

¹⁶ Kito Jisas ki kanna ake te hine raa ma, “Meri!”

Tena Meri ki hakatike no kkira ake Jisas, tena ki meake, “Raboni!” i na tattara hakaHibru. (Te tattara nei e mee ma, “Tisa”.)

¹⁷ Kito Jisas ki meake Meri, “Auu settaohi Anau, maitaname Anau seki haere iaruna i te Tamana Anau raa. Emeia haere no tattara ake na taina† Anau raa pera ma Anau e me ki vaakai i TeAtua te Tamana Anau ia ma te Tamana laa-tou raa, ia TeAtua Anau ia ma TeAtua laatou raa.”

¹⁸ Kito Meri ki haere no tattara ake na disaipol raa pera ma aia e kite TeAriki, tena aia ki tattara ake na disaipol raa na tattara Jisas ni tattara ake aia raa.

Jisas e tuu ake i na disaipol Aia

(Matiu 28.16–20; Mak 16.14–18; Luk 24.36–49)

¹⁹ Te mee raa ku hiahi roo te aho te latapu, tena na disaipol raa ku hakkutu i hare, tena ki pupui na totoka raa no hakapikapi, maitaname laatou e mattaku na tama hakamattua na Jiu raa. Tena Jisas ki haere ake no tuu i te kina na tama raa e kkutu raa no meake, “Te noho laoi ki nnoho ma kootou!”

²⁰ Jisas e tattara ake no oti, tena Aia ki huri ake na rima ia ma te vahi manava Aia raa. Na disaipol raa ku hihhia roo e mee laatou ku kkite TeAriki.

²¹ Kito Jisas ki meake hakaraoi hoki ma, “Te noho laoi ki nnoho ma kootou. Essau pera

† **20:17 20:17** na tama Jisas e tattara ma ko na taina Aia raa ko na disaipol Aia

ma te Tamana e kauna ria mai Anau, tena Anau e me ki kauna hoki kootou.”

²² Tena Jisas kiiri ake na tama raa, tena ki meake, “Too TeAnana Tapu.

²³ Kame kootou e ssirihia na hai sara na tama, tena na hai sara na tama naa e me ki ssirihia; kame kootou se ssirihia na hai sara na tama naa, tena na hai sara na tama naa se lavaa te ssirihia.”

Tomas ku kite Jisas

²⁴ Tomas he disaipol i roto te sanahuru ma rua na disaipol raa (na tama e kakanna hoki aia ma te Kokoa raa), e seai i te kina raa te saaita Jisas ni haere ake.

²⁵ Tena alaa disaipol ku tattara ake Tomas ma, “Maatou e kkite TeAriki!”

Kito Tomas ki meake na tama raa, “Anau e me ki hakatina koi kame anau e kite na kina na katana raa ni uru na rima Aia raa, tena kutaaro te matarima anau nei i roto na kina na katana raa ni uru raa, tena kutaaro hoki te rima anau nei i roto te vahi manava Aia raa.”

²⁶ He latapu hakaatoa e haere no raka, tena na disaipol raa ku kkutu hakaraoi ihare, tena Tomas ku nnoho ma laatou te saaita naa. Na totoka raa e puipui hakammate roo, e meia Jisas e haere ake koi ihare no ttuu ma na tama raa, tena ki meake, “Te noholaoi ki nnoho ma kootou.”

²⁷ Tena kito Jisas ki meake Tomas, “Taaro te mata rima akoe raa i te kina nei, tena akoe ku kkira mai na rima Anau nei, tena haaro mai hoki te rima akoe raa no ppono i roto te vahi manava Anau nei. Hakaoti te mamaanatu tammaki, tena ku hakatina!”

²⁸ Kito Tomas ki meake Jisas, “TeAriki ia ma TeAtua anau!”

²⁹ Tena Jisas ki meake Tomas, “Akoē ku hakatina emee akoe ku kite Anau? Natama sekkite Anau no hakattina raa eme ki hakatapura!”

Te hakataakoto tera emee Jon ki taataa te launiu nei

³⁰ Jisas e ppena tammaki alaa mirakol hoki i mua na karemata na disaipol raa tera se tattaa i roto te launiu nei.

³¹ Emeia na mee nei e tattaa i roto te launiu nei kilavaa kootou te hakattina pera ma Jisas ko te Mesaia, te Tamariki TeAtua raa, tena na hakattina kootou Tama raa eme ki mee kootou ki too te ora hakamaoni.

21

Jisas e tuu ake tokohitu na disaipol

¹ Tena ki oti, Jisas ku tuu ake hoki i na disaipol Aia raa i te kina te Namō Galili raa. Te mee nei e kapihi ake peenei.

² Saimon Pita, Tomas (te Kokoa raa), Nataniel, (te tama i Kana i roto Galili raa), tena tokorua na tama Sebediraa ia ma alaa tokorua hoki na disaipol Jisas raa e kktutu hakaatoa.

³ Tena Saimon Pita ki meake alaa disaipol ma, “Anau eme ki haere no pupui.”

Kito na disaipol raa ki meake ma, “Maatou eme ki oo taatou.” Tena na tama raa ki too te manau raa no aro, e meia te poo naa hakaatoa na tama raa se isi na ika e mmau.

⁴ Te saaita te laa raa ku hopo ake, Jisas ku tuu i te taunatai, e meia na disaipol raa se illoa ma teeraa ko Jisas.

⁵ Kito Jisas ki vahiri ake na tama raa, “Eaa, kootou se isi na ika e mmau?”

Tena na disaipol raa ki meake, “Seai roo hokotahi.”

⁶ Kito Jisas ki meake na tama raa, “Ppehi te kupena naa i te vahi laaua te manau naa, tena kootou e me ki mmau na ika.” Kito na tama raa ki lletu te kupena raa, tena laatou ku selavaa te hhuti ake te kupena raa i aruna, maitaname te kupena raa ku mmau na ika tammaki roo.

⁷ Tena te disaipol tera Jisas e hihai mahi raa ku meake Pita, “Teena ko TeAriki!” Ia te saaita koi Pita ni rono ma teeraa ko TeAriki raa, tena aia ku rii te kaukahu aia raa areha te tinotama aia raa (e mee aia ni ui na kaukahu aia raa), tena aia killee no kkau i uta.

⁸ Alaa disaipol ku aro ake te manau raa i uta no hhuti te kupena kupii roo na ika raa. Na tama raa se mmao roo itaha ma te taunatai, kame peeraa huitarau na mita te mmao laatou.

⁹ Te saaita na disaipol raa nittae i uta, na tama raa kukkite te ahi e malla ma na ika e mmoe i roto te ahi raa ia ma na haraoa hoki.

¹⁰ Tena Jisas ki meake na disaipol raa, “Kou mai ni ika na ika kootou e mmau te kupena raa.”

¹¹ Kito Saimon Pita ki haere atu no kake i roto te manau raa no horoo ake te kupena raa i uta; te kupena raa e pii roo na ika ellahi; na ika raa hakaatoa e tae huitarau tipurima ma toru; niaina na ika raa e tammaki roo, e meia te kupena raa se mahaa.

¹² Tena Jisas ki meake na tama raa, “Oo mai no kkai.” Emeia se isi te disaipol e hihai ki vahiri ake Tama raa ma “Akoē koai?” maitaname laatou e illoa ma teeraa ko TeAriki.

¹³ Kito Jisas ki haere atu no too na haraoa raa, tena ki vaevae ake na tama raa, tena Aia ki too hoki na ika raa no vaevae ake.

¹⁴ Teenei ko te hakatoru na vahao Jisas ku tuu ake i na disaipol Aia raa i muri Aia ni mate no ora muri.

Jisas e tattara laaua ma Pita

¹⁵ Te saaita na tama raa ni kkai roo no oti, tena Jisas ki vahiri ake Saimon Pita, “Saimon te tama Jon, telaoui akoe Anau raa eraka iaruna ma na laoui na tama nei i Anau raa ma seai?”

Kito Pita ki meake, “Noo TeAriki, Akoē e iroa pera ma anau elaoi roo Akoē.”

Tena Jisas ki meake Pita, “Rorohi hakaraoui na punua sipsip Anau raa.”

¹⁶ Tena Jisas ki vahiri ake hakaraoui hoki iaa Pita ma, “Saimon te tama Jon, akoe elaoi Anau ma seai?”

Kito Pita ki meake, “Noo, TeAriki, Akoē e iroa pera ma anau elaoi roo Akoē.”

Tena Jisas ki meake Pita, “Rorohi hakaraoui na punua sipsip Anau raa.”

¹⁷ Jisas ku vahiri ake hoki te hakatoru na vahao ma, “Saimon, te tama Jon, akoe elaoi Anau ma seai?”

Pita ku se hihai e mee Jisas e vahiri ake e toru na vahao ma, “Akoē elaoi Anau ma seai?” kito aia ki meake, “TeAriki, Akoē e iroa na meeroo hakaatoa; akoe e iroa pera ma anau elaoi roo Akoē!”

Tena Jisas ki meake, “Rorohi na sipsip Anauraa.

¹⁸ Anau e tattara atu te hakamaoni: te saaita akoe ni paamee raa, akoe e tanattana no haere he kina peehee akoe e hihai ki haere raa; e meia te saaita akoe ku tanata matua raa, akoe e me ki ssora na rima akoe raa, tena teeraa tama e me ki haihai akoe, tena ku too akoe no kkave i te kina akoe se hihai ki haere raa.”

¹⁹ (Jisas e tattara ake peenei ki huri ake te tiputipu te mate Pita tera e me ki huri ake na mahi hai mmahi TeAtua raa.) Tena Jisas ki meake Pita, “Tautari mai Anau!”

Jisas ia ma teeraa disaipol

²⁰ Pita e hakatike no kite te disaipol tera Jisas e hihai mahi raa etuu imuri aia; teena ko te disaipol tera ni hakapare ake te vahi Jisas te saaita laatou nikkai raa no vahiri ake ma, “TeAriki, koai te tama e me ki hakari ake Akoe i na tama hakamattua naa?”

²¹ Pita ni kite te disaipol raa, tena aia ki vahiri ake Jisas ma, “TeAriki, kaa te tama nei?”

²² Kito Jisas ki meake Pita, “Kame Anau e hihai ma te tama nei ki noho roo kitae te saaita Anau e vaakai mai raa, tena kaa hea akoe e me ki mee? Tautari mai Anau!”

²³ Tena te tattara nei ku tere no llono na tama tauttari Jisas raa ma te disaipol raa ku se lavaa te mate. Emeia Jisas se meake ma te disaipol raa se lavaa te mate; Jisas e meake ma, “Kame Anau e hihai aia ki noho roo kitae te saaita Anau e vaakai mai raa, tena kaa hea akoe e me ki mee?”

24 Te disaipolnaa ko tetama tera nitattara na tattara nei, ia tetama hoki tera nitaataa na mee nei iroto telauniu nei raa, tena maatou e illoa pera ma hea aia e tattara raa e hakamaoni.

Na tattara hakaoti

25 Tena etammakiroo alaa mee hoki Jisas nippena. Kame na mee nei hakaatoa nitattaa iroto telauniu nei, tena anau emaanatu ma te maarama nei kame selavaa te isi na kina ki hakatau na launiu nei hakaatoa.

Nukumanu
The New Testament in the Nukumanu language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Nukumanu long
Niugini

copyright © 2020 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Nukumanu

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2023-03-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source
files dated 22 Mar 2023

54439682-f8e2-586d-98e1-295d02f74287